

ÖSSZEKÖTŐ

A PTE Egészségügyi Főiskolai Kar Információs Lapja

2000. november

IX./3.

Diplomaosztó ünnepség, 2000.	2
Kitüntetés a diplomaosztó ünnepségen.....	6
Tanévnyitó, 2000/01.....	8
Köztársasági ösztöndíjat nyert hallgatóink.....	10
A fél évszázada végzett védőnők köszöntése.....	10
Gondolatok az 50 éve, illetve annál régebben oklevelet szerzett védőnők köszöntésére.....	11
Pécssett elsőként végzett diplomás ápolók évfolyamtalálkozója Visszaszállva.....	12
Képi Diagnosztikus és Intervenciós Asszisztens képzés indult Főiskolai Karunkon.....	14
Egy új szak indulásának története – diákszemmel.....	15
PROFEX: a jelen és a jövő egészségügyi értelmiségének nyelvvizsgálója.....	17
Tanári Testületi ülés Kaposváron.....	20
Összefoglaló az Egészségügyi Főiskolai Kar Tanácsának üléseiről.....	23
Búcsú egy jóbaráttól, egy "hosszan próbált" munkatárstól, búcsú Bacsó "tanár úrtól".....	28
The 10 th Biennial Conference of the Workgroup of European Nurse Researchers – Island.....	30
Beszámoló a Martini IV. Nemzetközi Ápolásoktatási Konferenciáról.....	33
Kongresszusi beszámoló Ausztriából.....	35
Egy tanulmányút margójára.....	36
"Megöregedni Európában" – EXPO Szimpozion Hannoverben.....	36
Kapcsolatfelvétel a németországi Heilbad Heiligenstadt-i Fizioterapeuta Képző Központtal.....	38

**Pécsi Tudományegyetem
Egészségügyi Főiskolai Kar**

ÖSSZEKÖTŐ

Diplomaosztó ünnepség 2000.

Tisztelt nagykövet asszony, elnök úr, dékán úr, főigazgató úr, tisztelt tanártársak, hölgyeim és uraim, kedves fiatal diplomás ápolók, dietetikusok, védőnők, gyógytornászok, általános szociális munkás kollégák!

A Pécsi Tudományegyetem Egészségügyi Főiskolai Karának életében ünnep a mai nap, miután ma délelőtt kerül sor végzős diplomás ápoló, délután pedig dietetikus, általános szociális munkás, gyógytornász és védőnő hallgatóink részére az oklevél ünnepélyes átadására. Pécssett ünnepelünk, valamennyien kifejezve ezzel az egyetemhez, az orvos-egészségtudományi centrumhoz, a főiskolai karunkhoz tartozásunkat, de ez a nap ünnep Kaposvárott, Szombathelyen és Zalaegerszegen is, ahol a pécsi képzési központunkhoz hasonlóan hallgatóink az elmúlt éveket töltötték. Gondolatban velünk ünnepelnek a négy tagozat itt nem levő oktatói, dolgozói, az alsóbb évfolyamok hallgatói is.

Az elmúlt tíz évben az egészségügyi főiskolai képzés gyakorlatilag a semmiből teremtődött meg és vált a mai napra

megkérdőjelezhetetlen, társadalmilag elfogadott, szerkezetében is stabil karrá, az egyetem integráns részévé, az orvostudományi és egészségtudományi centrum egyik pillérévé. Visszatekintve az elmúlt tíz év történetére, legalább négy meghatározó fontosságú elemnek kellett egyszerre, egyidejűleg jelen lenni ahhoz, hogy Önök, tisztelt fiatal kollégáink, pályatársaink ma oklevelet kaphassanak:

A rendszerváltozással párhuzamosan megfogalmazódó igény a társadalomban arra, hogy az egészségügy és a szociális ellátás területén magas szinten képzett, jól felkészült, a szüntelenül változó követelményekhez alkalmazkodni tudó értelmiségi szakemberek sokszínű csapata egészítse ki a beteg, a szociálisan rászoruló gyógyítását, támogatását, hasonlóan a fejlett nyugat-európai és tengerentúli országok gyakorlatához.

Kellett az egészségügyi és szociális irányítás, valamint a felsőoktatás területén egy olyan lelkes, munkára kész csapat, aki hajlandó volt sokszor konfliktusokat, ütközéseket is vállalva tudását, hitét és elszántságát a főiskolai képzés szolgálatába állítani, sok esetben napi egyetemi oktatói, gyógyító, vagy közszolgálati, közigazgatási munkája mellett.

Kellett a Pécsi Orvostudományi Egyetem, majd az idei évtől az egyesített, nagy Pécsi Tudományegyetem befogadó közege, támogatása, a nagyíri tudományos és oktatóműhelyek tapasztalata.

Végül, de nem utolsósorban kellett az, hogy Önök és szüleik higgyenek abban, hogy képesek vagyunk Önöknek magasszintű ismereteket átadni; higgyenek abban, hogy a főiskolán megszerzett tudásuknak értéke van a társadalom szemében.

Ma a magyar egészségügy korábbról öröklött és frissen szerzett problémák sokaságától egyaránt terhes. A közvéleményben, a napi sajtóban a szakdolgozói pályaelhagyás, a gazdasági- és értékválság, az intézmények anyagi ellehetetlenülése az uralkodó megítélés.

ÖSSZEKÖTŐ

Szinte nincs híradás, ami az Önök hivatásának szépségét, fontosságát, tevékenységük sokszínűségét és nagy felelősségét mutatná be. A gyakorló egészségügyben dolgozva jól tudom, hogy hatalmas szakadék van aközött, amit a főiskolai órákon tanultak a modern egészségügyről, ápolásról, védőnői szerepről, diétetikáról, gyógytornász feladatokról, vagy a szociális munkás szerepköréről és aközött, amit gyakorló intézményeinkben járva láttak, tapasztaltak, vagy fiatal diplomás szakemberként tapasztalni fognak. Ugyanígy volt ez két évtizede a fejlett, gazdaságilag stabil országokban is, és ezek többségében ma az Önök hivatásának magas szakmai presztízse van, tevékenységük önálló szakmai karriert és biztos megélhetést jelent. Meg vagyok győződve arról, hogy az Európai Közösség felé tartó Magyarországon nem kell további két évtizedet várni arra, hogy mindezek a pozitív változások bekövetkezzenek.

kiművelt, alkalmazkodni tudó értelmiség kialakítására fordítottak. Az új generáció aztán évek alatt hozta be és szárnyalta túl évtizedek lemaradását. Talán nem mosolyognak meg, ha azt mondom, hogy a magyar egészségügyi felsőoktatásban, a főiskolai képzésben napjainkban hasonló történik!

Tíz éve a társadalom részére – és ezen belül az orvostársadalom részére is, sőt talán elsősorban az orvostársadalom részére – azt kellett bizonygatnunk, hogy szükség van főiskolai szintű egészségügyi és szociális szakemberképzésre. Mára megjelent az egyetemi szintű ápolásképzés követelményrendszere, amely a legambiciózusabb, legjobb képességű ápolók részére lehetővé teszi az egyetem elvégzését és megnyitja az utat a tudományos élet, a tudományos kutatás irányába is. Nem kell hozzá jóstehetség – hiszen éppen ebből a célból hoztuk létre – hogy 2015-ben, vagy 2020-ban a professzori kar jelentős része nem belőlünk,

Mindezen kívánt változások azonban nem kívülről fognak végbemenni. Senki nem fog számunkra, az Önök számára kész megoldásokat tálcán kínálni. A változtatáshoz az kell, hogy ebben Önök is aktívan közreműködjenek, a modern betegellátásról és szociális gondoskodásról megszerzett tudásukkal felvértezve – de az egészségügyi és szociális rendszeren belül dolgozva, nem pedig azt elhagyva – munkájukkal követeljék ki a magasan képzett, diplomás szakember presztízst. Gyakran példálózunk egyes ázsiai országok gyors gazdasági sikereivel, aminek titka kétségtelenül az volt, hogy az elmaradott, válságos gazdasági környezetben minden energiát a képzés modernizálására, a jövő generáció tudatos felkészítésére, a

orvosokból, hanem Önökből, egyetemet végzett ápolókból, védőnőkből, gyógytornászokból fog állni, ugyanúgy, mint ma az Amerikai Egyesült Államokban, Kanadában vagy Európa számos országában. Ugyhogy amikor ma a főigazgató úrtól átvették oklevelüket, Önökben nemcsak a fiatal diplomás szakembereket üdvözöltük, de néhányukban remélhetőleg leendő tanártársainkat, utódainkat is. Önöket, tisztelt fiatal kollégák, a Pécsi Orvostudományi Egyetem vette fel hallgatói sorába 4 évvel ezelőtt és ma a Pécsi Tudományegyetem főiskolai oklevelét kapják kézhez. A névváltoztatás mögött a magyar felsőoktatás egyik legnagyobb szerkezeti átalakítása rejlik. Az integrált

ÖSSZEKÖTŐ

nagy egyetemek kialakítása különösen sok vitát váltott ki az egészségügyi főiskolai képzés területén, elsősorban abban a kérdésben, hogy a pécsi egyetemi székhelytől távol levő kaposvári, szombathelyi és zalaegerszegi képzési központok a Pécsi Tudományegyetem részeként, vagy a helybeli egyetemek és főiskolák szervezeti egységeként folytassák-e oktató munkájukat? Győzött az a szemlélet, hogy az egészségügyi felsőoktatásban nagyobb értéket képvisel az orvosképzés és az egészségügyi főiskolai képzés egysége, mint a helybeli tanárképző, vagy pénzügyi főiskolák földrajzi közelsége. Így a nem pécsi székhelyű tagozataink, kiegészülve az új képzési helyekkel (Székesfehérvár, Baja) az integrált egyetemi szerkezetben folytathatják munkájukat.

A felsőoktatási struktúra átalakítása körül zajló viták azonban nem voltak hiábavalók. A korábbiaknál világosabban a felszínre hozták, hogy az egyetemi székhelytől 100, vagy 200 kilométerre levő főiskolai képzési központoktól – és ezeken keresztül az egyetemtől is – elvárja a helybeli közélet, a helybeli társadalmi közeg, hogy a helyi szellemi élet központjai, a helyi szakemberképzés bázisai legyenek. Mindéz előrevetíti, hogy főiskolai karunknak Pécsen és a nem pécsi képzési központokban egyaránt új eszközökkel, megújult belső szerkezettel kell bátran elébe menni a társadalom, a munkaerőpiac új kihívásainak.

Tisztelt fiatal kollégák! Önök ma oklevelet kaptak, elhagyják a főiskola biztonságos – bár érzetük szerint talán olykor-olykor Önökre nehezedő – falait és szakmájuk művelését pályakezdőként megkezdik, vagy levelező tanulmányukat befejezve, mélyebb tudással felvértezve oda visszatérnek. Szép, ugyanakkor nehéz, felelősségteljes hivatást választottak. Van-e szebb dolog, mint amikor az Önök segítségével a beteg

megőrizheti, vagy visszanyerheti egészségét, békés családi háttérét, szociális biztonságát? Amikor az Önök közreműködésével az egészséges csecsemő zavartalanul fejlődik? Amikor a munkaképtelen ember visszanyeri mozgásképességét, munkaképességét, kereső foglalkozását, biztonságát?

Tanulmányaik során Önök felkészültek azonban a kudarcokra is: megismerték az orvostudomány és az egészségügy lehetőségeinek határait, az emberi felelőtlenségből, nemtörődömségből, a súlyos társadalmi problémákból, szociális konfliktusokból adódó, sokszor megoldhatatlannak látszó helyzetek sokaságát. Munkájuk során sokszor fognak találkozni az elkerülhetetlen halállal és feladatuk lesz az is, hogy az idevezető szomorú útra a betegét és hozzátartozóit

felkészítsék. Hivatásuk legnehezebb pillanatai azok lesznek, amikor a kudarc akkor is bekövetkezik, ha Önök szakmai és emberi szempontból egyaránt mindent megtettek annak elkerülésére.

Tisztelt fiatal barátaim! Önök valamennyien sikeres záróvizsgát tettek előttünk és mindenben megfelelték a szigorú tanulmányi követelményeknek. Gyakorlati ismereteiket kórházaink tankórtermjeiben, háziorvosi rendelőinkben, tankönyhákon, laboratóriumi gyakorlatokon, bölcsődékben, szanatóriumokban, szociális intézményekben sajátították el. Hadd figyelmeztessem Önöket arra, hogy Önök előtt áll azonban az igazi vizsga: az élet. Tudásukkal, lelkiismeretükkel, szeretetükkel

ÖSSZEKÖTŐ

és tenniakarásukkal fognak nap, mint nap vizsgázni a beteg, a rászoruló előtt. Önöktől a beteg, a kliens, a hozzátartozó akkor is megnyugtatót, jó szót, gondoskodást és mosolygós arcot vár, ha fáradtak, ha saját problémáikkal küszködnek, vagy ha a betegről tudják szakmai ismeretek révén, hogy sem a nyugalomnak, sem a mosolygnak nem lenne itt a helye és ideje. Főiskolai tanulmányait befejezték, a szükséges tudást megszerezték, de a tanulásnak nincs vége. Gyorsan változó világunkban a megszerzett ismeretanyag gyorsan elavul. Mindig tartsák szem előtt, hogy a diplomás szakember értéke a társadalom számára éppen abban rejlik, hogy elsajátította azt a képességet, amellyel ezt a változó helyzetet képes felismerni, és ennek következtében képes szüntelenül megújulni, tanulni. A diploma megszerzése csak a belépési lehetőséget jelenti ebbe a világba. Legyenek az életben nyitottak az újra, éljenek a további ismeretek megszerzésének lehetőségével! Tegyék feladatukat hittel, akarással, szeretettel és nem fog elmaradni azok megbecsülése, akikért Önök dolgoznak! Kívánom, hogy végezzék munkájukat örömmel, mert az örömmel végzett munka hozzájárul a boldog, kiegyensúlyozott emberi élethez, amelyre mindannyian vagyunk.

Kedves fiatal kollégák! A mai nappal befejeződik életük egyik legszebb szakasza, a boldog diákévek periódusa. Szétszélednek az országban, távolabb kerülnek egymástól a barátok; kérdés, hogy kiállják-e az idő próbáját a diákszerelmek; vége a kollégiumi csínytevéseknek, hamar feledni fogják a vizsgaidőszak izgalmait. Kívánom Önöknek, hogy évek, évtizedek múlva is szeretettel gondoljanak életük e szakaszára! Mondjanak köszönetet szüleiknek, családjuknak, hogy négy éven keresztül biztosították Önöknek a nyugodt felkészülés, tanulás lehetőségét; hogy Önök mögött álltak azért, hogy főiskolai oklevelet szerezhessenek. Önökkel izgulták végig vizsgáikat és most is itt vannak, hogy szeretettel és büszkén tekintsenek Önökre, amikor az oklevelet átveszik.

Hölgyeim és uraim! A mai délelőtt 198 fiatal diplomás ápoló, délután 174 dietetikus, szociális munkás, gyógytornász és védőnő hagyja el az egyetemet, a főiskolai kar falait és áll készen arra, hogy résztvegyen az egészségügyi és a szociális ellátás megújításában, magas szintű működtetésében. Átalakuló társadalmunkban szükség van arra a közel 400 fiatal diplomás szakemberre, akiknek felkészültsége, szellemisége, tenniakarása az egészségügyi és a szociális ellátás átalakításának zálogát jelentheti! A munkahelyek várják Önöket, számítanak Önökre.

Tisztelt kollégák! Mindennapi szakmai munkájukban sikert, magánéletükben sok boldogságot kívánok Önöknek a magam és tanártársaim nevében. Őrizzék meg az Alma Mater emlékét!

Pécs, 2000. július 8.

*Dr. Kovács L. Gábor egyetemi tanár,
a PTE Egészségügyi Főiskolai Kar
Szombathelyi Képzési Központ igazgatója*

ÖSSZEKÖTŐ

Kitüntetés a diplomaosztó ünnepségen

Sövényi Ferencné, az Egészségügyi Minisztérium Ápolási Főosztályának vezetője nyújtotta át Dr. Gógl Árpád egészségügyi miniszter úr képviseletében a PRO SANITATE kitüntetést kanadai vendégünknek, Joy Holmwood professzorasszonynak, a Vancouveri Douglas College Ápolástudományi Kar dékánjának.

A Vancouveri Douglas College Ápolástudományi Kara és a PTE Egészségügyi Főiskolai Kara Ápolástudományi Tanszéke között 1997. óta áll fenn aktív munkakapcsolat. Az elmúlt időszakban karunk és a hazai társ Egészségügyi Főiskolai Karok oktatóinak jelentős segítségét nyújtottak abban a munkában, melynek célja az előzetes ápolói tanulmányok értékelése és a további tanulmányokba való beszámíthatóságának vizsgálata volt. Az együttműködés irányítója és szervezője Joy Holmwood volt. Ezt a munkát a miniszter úr jelentősnek tartotta és nagyra értékelte, melynek kifejezéséeként vehette át a professzorasszony a kitüntetést.

A kitüntetésen jelen volt és egyben megtisztelte oklevélátadó ünnepségünket Martha Moszeszka asszony, Kanada magyarországi nagykövete; Almási Judit, a Kanadai Nemzetközi Fejlesztési Hivatal magyarországi képviselője. Résztvett továbbá az ünnepségen Beverly Miller professzorasszony, a Douglas College Gyermekek-, Család- és Közösségi Fakultásának dékánja, valamint Norma Goldie, a Douglas College oktatási koordinátora.

ÖSSZEKÖTŐ

*Sövényi Ferenecné (az Egészségügyi Minisztérium Ápolási Főosztályának vezetője)
és Joy Holmwood (Vancouveri Douglas College Ápolástudományi Kar dékánja),
a kitüntetés átadása után*

*Mariha Moszeszka (Kanada magyarországi nagykövete),
Almási Judit (Kanadai Nemzetközi Fejlesztési Hivatal magyarországi képviselője),
Sövényi Ferenecné, Joy Holmwood*

ÖSSZEKÖTŐ

Tanévnyitó 2000/01.

**Tisztelt Fiatal Főiskolai Hallgatók!
Rektorhelyettes Úr! Dékán Úr!
Főigazgató Úr! Tanártársaim!
Kedves Vendégeink!**

Régi egyetemi, illetve főiskolai hagyomány, hogy ilyen alkalommal emlékezzünk meg az elmúlt tanévben elhunyt munkatársainkról vagy hallgatóinkról.

Az elmúlt évben távozott közülünk Bacsó József, a Zalaegerszegi Képzési Központ gazdasági vezetője, aki 1997-ben a Pro Universitate ezüst fokozatának birtokosa volt.

Ugyanosan az elmúlt évben halt meg Bajkai Attiláné, az Általános Szociális Munkás Szak III. éves levelező hallgatója.

Kérem, hogy emléküket 1 perces néma felállással tiszteljük meg! Köszönöm!

Az előttünk rövidesen fogadalmat tevő új főiskolai hallgatókat ez az ünnepélyes aktus felhatalmazza mindazon jogokkal, ami az egyetemi és főiskolai hallgatók részére hosszú évekre biztosít előnyöket, amit Önök – reméljük – hosszú évekig élveznek. Ugyanez az ünnepélyes alkalom egyidejűleg kötelezettségeket is ráruház Önökre, amelyeknek meg kell felelniük az egyetemi–főiskolai évek alatt.

A kötelezettségeket és a jogokat Önök fogják saját munkájukkal harmonizálni, és ennek a szerencsés kapcsolatnak eredménye lehet, hogy az Önök előtt álló négy év feladatokkal terhes, de ugyanakkor sikerélményekben gazdagga is válhat.

Főiskolai éveiknek kezdete nem szokványos. Egyedi amiatt, mert ebben az évben országunk büszke megemlékezéssel tekint vissza egy évezredre, de különleges ez az évkezdés amiatt is, mert egy új szervezeti keretben – a Pécsi Tudományegyetem – azon belül is egyetemünk Egészségügyi Főiskolai Karának hallgatóként tesznek fogadalmat.

A Pécsi Tudományegyetem Egészségügyi Főiskolai Karának életében is kiemelkedő ez az évkezdés, mert egy új szintű képzés (az egyetemi ápolóképzés), a képzési paletta bővülése jelent örömet és kellemes gondokat a vezetők számára, és új lehetőségeket ad a hallgatók részére.

Nemcsak a szellemi szféra gazdagodott ebben az évben az Egészségügyi Főiskolai Kar évkezdésének időpontjában, hanem az oktatás feltételei is gazdagabbak lettek, és az eddiginél sokkal jobb tárgyi lehetőséggel indul ez a tanév.

Említeném érdemel az a tény, hogy Pécs város egy 3.000 m²-es általános iskolát (a Berek utcai Általános Iskolát) a főiskolai képzés céljaira átadott, így szeptember 4-én új körülmények között, ideális feltételekkel indulhatott három szakunk (diétetikus, gyógytornász és védőnőképzés) idei tanéve.

Engedjék meg, hogy ehelyütt is megköszönjük Karunk nevében Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzatának, hogy az Egyetemünkön folyó egészségügyi felsőoktatás ügyeit ilyen jelentősen támogatták.

Az eddigi hét főiskolai képzési forma (általános szociális munkás, főiskolai szintű ápolóképzés, gyógytornász, egészségbiztosítási, diétetikus, orvosi diagnosztikai laboranalitikus és

ÖSSZEKÖTŐ

védőnőképzés) mellett a már említett egyetemi ápolóképzés és a két engedélyezett akkreditált iskolarendszerű felsőfokú képzésünk közül az ikonográfus képzés elindítására is sor kerülhetett. Az előbb felsorolt képzések jellegüknél fogva csak nappali, vagy nappali és levelező formában egyaránt elindulhattak.

Az Egészségügyi Főiskolai Kar vezetését ez a jelenség bizakodással tölti el. Mi lehet ennek oka? Először is az, hogy a jelenleg társadalmi presztizsvesztésben működő egészségügyet mégis sok fiatal választotta. Hiszük, hogy bennük munkál az elhivatottság; illetve az a hit, hogy ez a jelenség – mármint az egészségügyi pályák leértékelődése – csak átmeneti jelenség és az embert, a humánumot szolgáló pályák megbecsülése belátható időn belül a megérdemelt helyére kerül.

A bizakodás másik oka az, hogy a tényszerű demográfiai csökkenés ellenére ebben az évben is 2,564 leendő hallgató adta be jelentkezését Főiskolai Karunkra és 1,014 hallgató felelt meg az általunk támasztott követelményeknek és nyert felvételt valamelyik képzésünkre.

A hallgatók és oktatók közös öröme az, hogy Önök nagy hányada tagja annak a közel negyvenhárom és félezer hallgatónak, akik állami finanszírozásos alapon kezdhetik el tanulmányaikat, és az ezévben növekedett állami keretből új helyeket is sikerült hallgatóink részére szerezni.

Ha nagy szakmai csoportokban áttekintjük az egyetemi–főiskolai jelentkezések rangsorát, megnyugvással állapíthatjuk meg, hogy az egészségügyi szakcsoporton belül (ami természetesen valamennyi egészségügyi ágazatot átfogja) háromszoros volt a túljelentkezés. A főiskolai képzésre jelentkezők aránya alig marad el a 2.5-szeres aránytól.

Valamennyien tudják, hogy a Parlament által elfogadott törvény értelmében 2000. január 1. után az 57 állami egyetem és főiskola 7 nagy oktatási centrummá integrálódott.

Így a mi egyetemünk is három, eredeti létszámában is jelentős jogelőd intézmény (a Janus Pannonius Tudományegyetem, a Pécsi Orvostudományi Egyetem és a Szekszárdi Illyés Gyula Pedagógiai Főiskola) egyesülése után jött létre. Így az

ország hallgatói létszámában majdnem legnagyobb felsőoktatási intézménye lett. Önökkel a hallgatói létszám a Pécsi Tudományegyetem esetében 24,801 hallgatót jelent. Közülük Karunk 2,472 hallgatóval, vagyis az összes egyetemi–főiskolai hallgatók 11%-ával indítja a tanévet.

Ez az integráció gazdasági előnyein túlmenően a hallgatói mobilitást növeli: lehetőséget ad a fiatalok pályamódosítására, vagy a kínálkozó szakmai képzések közül a nagyobb választásra.

Ebben a nagy integrációs egységben megnövekedett a Karok szakmai jelentősége. Így az Egészségügyi Főiskolai Kar oktatási és szervezeti felépítése is folyamatos változás és kiépülés szakában van.

Kötelez bennünket az egyetemi integráció, hogy olyan szakmai struktúrákat (intézeteket, tanszékeket) alakítsunk ki a képzési központokban, amelyek illeszkednek a modern felsőoktatás követelményeihez.

Fejlesztésünk e fázisában hangsúlyozottan jelentős számunkra az Általános Orvostudományi Karral való hagyományosan jó szakmai együttműködés az Orvostudományi és Egészségtudományi Centrum (Központ) keretein belül.

Mindezek a struktúraváltozások a hallgatók érdekeit szolgálják, mert az oktatás modernebb módszertana, a követelmények egységesítése előkészítik az utat ahhoz, hogy a hallgatók nagyobb szabadságfokkal, ugyanakkor átgondolt felelősséggel töltsék el az oktatás négy évét, és képességeik kiteljesedésére kapjanak nagyobb lehetőséget.

Hallgatóink aktivitása jelentős és ezt igényeljük a továbbiakban is, mert róluk, nélkülük (a hallgatókról) nem lenne demokratikus az eljárás. Szükséges a Hallgatói Önkormányzat véleménye, mert valamennyi főiskolással ők tartják a napi kapcsolatot.

Azonban sem a struktúrák változása, sem az integráció adta vélt szabadság nem teszi lehetővé, hogy alacsonyabb szintű követelményt állítsunk hallgatóink elé. Önök mindezek alapján kemény, sok munkával járó, felelősségteljes négy év előtt állnak.

ÖSSZEKÖTŐ

Kérem, hogy most a látszólag szabadabb időszakokban tanulmányozzák át azokat a felsőoktatási törvénnyel és az Egyetem Szabályzatával összhangban lévő követelményeket, amelyeket a hallgatókkal szemben támasztunk.

Valamennyi képzési helyünkön azonosak ezek az elvek, és talán már a beiratkozás után kezükbe kerültek ezek a kiadványok. Ha áttekintik a szabályzatokat, meggyőződhetnek arról, hogy a követelményelvű megfogalmazás mellett mindenütt érvényesül a méltányosság is, és tiszta lelkiismerettel nevezhetjük "diáktársainknak" ezeket a követelményeket. Hiszem, hogy a szigorú tanulás, gyakorlatokon való részvétel és kemény munka mellett lesz lehetőségük arra, hogy életük ezen örömteli szakaszát sok

vidámsággal, kulturált szórakozással és igaz emberi kapcsolatokkal, barátsággal, szerelemmel is fűszerezzék.

Főiskolai tanulmányaik alatt biztos lesznek nehéz perceik; olyan megpróbáltatások, amikor a pálya feladásának gondolatai is megfordul a fejükben.

Ezekre a pillanatokra szeretném ajánlani Madách Imre költőnk néhány sorát:

"Az élet viharaival szemben
olyan légy, mint a madár,
mely ha a fát kivágják alóla,
nem a mélybe zuhan,
hanem a magasba száll."

*Dr. Mészáros Lajos
főiskolai tanár
oktatási főigazgató-helyettes*

Köztársasági ösztöndíjat nyert hallgatóink

PTE EFK Pécsi Képzési Központ

Börcsök Réka	IV. évfolyamos dietetikus hallgató
Kalmár Krisztina	IV. évfolyamos diplomás ápoló hallgató
Nemes Anikó	IV. évfolyamos dietetikus hallgató

PTE EFK Zalaegerszegi Képzési Központ

Ágoston István	IV. évfolyamos egészségbiztosítás szakos hallgató
Óry Anna	III. évfolyamos gyógytornász hallgató
Stall Tünde Violetta	III. évfolyamos egészségbiztosítás szakos hallgató

PTE EFK Szombathelyi Képzési Központ

Kántor Szilvia	IV. évfolyamos általános szociális munkás hallgató
Lengyel Katalin	IV. évfolyamos általános szociális munkás hallgató
Mihálczai Helga	IV. évfolyamos védőnő hallgató
Oláh András	IV. évfolyamos diplomás ápoló hallgató
Pék Rita	IV. évfolyamos szociális munkás hallgató

A fél évszázada végzett védőnők köszöntése

Hagyományteremtő esemény zajlott le a 2000. évi oklevélátadó ünnepségünkön. A Pécsi Tudományegyetem Egészségügyi Főiskolai Kara a Baranya, Somogy és Vas megyékben működött védőnőket emléklap átadásával köszöntötte és ünnepelte. Az ünnepségen résztvett Bognárné Várfalvi Marianna, az Egészségügyi Minisztérium egészségfejlesztési szakreferense, a Magyar Védőnők Egyesületének tagja, aki felszólalásában üdvözölte mind az emléklapot kapó, mind a friss diplomás védőnőket.

Fekete Gáborné baranya megyei vezető védőnő, a Magyar Védőnők Egyesülete Elnökségének tagja az alábbi ünnepi szavakkal méltatta a hagyományteremtő eseményt és köszöntötte az ünnepelteteket.

Gondolatok az 50 éve, illetve annál régebben oklevelet szerzett védőnők köszöntésére

A mai ünnepség: a múlt és jövő találkozása, hiszen itt ülnek sorainkban az ifjú nemzedék ígéretes védőnői és itt foglalnak helyet a védőnői szolgálatban hosszú évtizedekig helytálló kolléganők, akik már bizonyítottak és példát mutattak a jövő ígéretének.

Fekete Gáborné ünnepi beszédét tartja

A magyar védőnői szolgálat a közelmúltban (június 13-án) ünnepelte fennállásának 85. évfordulóját. Legyen szabad ennek okán egy kicsit a szolgálat történelmében kalandozva felidézni fontos állomásokat. A kezdet az Országos Stefánia Szövetség megalakulásával fémjelzett időszak. A Szövetség létrehozását az akkori kedvezőtlen demográfiai adatok, az egészségkultúra hiánya, a tudatlanság és a babona jelenléte sürgette a rászoruló anyák és gyermekeik védelmére. Az anya- és csecsemővédelem országos szervezését az 1917-ben megjelent belügyminiszeri rendelet állami feladatnak minősítette. A védelmi munkához hivatásos

és megfelelően kiképzett védőnőkre volt szükség. A Szövetség felismerte ezt a társadalmi és szakmai igényt, megszervezte a védőnők képzését. A védőnői munkát a Szövetség Központi Irodája irányította.

Az Országos Stefánia Szövetség csak a nagyobb városokban működött a várandós anyák és a három év alatti gyermekek védelmében: igen eredményesen, de a falvakban a lakosság védőnői szempontból ellátatlan maradt.

Ezen hiányt pótlandó, illetve a megelőző jellegű egészségügyi munka meghonosítása céljából jött létre a '20-as évek végén a Zöldkeresztes Egészségvédelmi Szolgálat.

A védőnők képzését ezidőtájt az Országos Közegészségügyi Intézet irányításával működő Állami Védőnőképző Intézetek biztosították: Budapesten, Szegeden, Kassán és Kolozsvárott.

A II. világháború után a védőnői létszám erősen lecsökkent a háború előttihez viszonyítva. 536 védőnővel kezdte meg a Szolgálat működését. (Csak mellékesen jegyezném meg: ma 5304 védőnő működik Magyarországon!) 1948-ban miniszeri rendelet a védőnői tevékenységet újraszabályozta, azóta is több jogszabály keltezett és veszítette hatályát a Szolgálatot illetően. A ma hatályos 5/1995. NM rendelet visszaadta a védőnői munkáriak azt az önállóságát, amellyel 1948-ig évtizedeken át rendelkezett.

Jelentős állomás volt a védőnőképzés történetében a 3 éves főiskolai képzés beindítása 1975-ben, majd 1993-tól már 4 évesre bővült a képzés, specializációkra is lehetőséget biztosítva.

Időközben a budapesti és szegedi képző intézetek mellett 1990-től folyamatosan bővült a védőnőképzéssel foglalkozó tanintézetek köre: csatlakozott Nyíregyháza, Miskolc, Szombathely, Kaposvár és 1999-ben Pécs is.

ÖSSZEKÖTŐ

itt visszatérve a jelenbe: a Pécsi Tudományegyetem Főiskolai Karán megindult védőnőképzés tette lehetővé, hogy ma itt, a Szombathelyen és Kaposvárott végzett védőnők avatásán a múlt bizonyítékaként Önök és a jövő ígéretként a frissen avatottak találkozhassanak.

Szeretnénk ezzel a kettős ünnepséggel hagyományt teremteni és minden évben az 50–60 éve végzetteket köszönteni: megköszönni, hogy oly sok évig helytálltak és szolgálták a várandós anyák és

gyermekük, valamint családjaik egészségét. Tekintsék a most átadásra kerülő emléklapot védőnői oklevelük megerősítésének és sokéves védőnői szolgálatuk szerény elismerésének.

Nagy tisztelettel kívánok Önöknek jó egészséget és sok örömet, bízva a további közös ünneplésben.

Összeállította: Fekete Gáborné

Pécsett elsőként végzett diplomás ápolók évfolyamtalálkozója Visszaszállva...

A dunántúli régió örömmel vette a hírt: a Pécsi Orvostudományi Egyetem Egészségügyi Főiskolájának Pécsi Tagozatán elindulhat a Diplomás Ápolói Szak. Pécsett, az 1993-as év szeptemberében újjára indult az első levelező tagozat.

A szeptemberi oktatási napon feszegető, ismerősöket kereső, korosztályilag vegyes összetételű társaság jelent meg a szűkös,

kicsi tanteremben. A betöltött státuszokat illetően kissé heterogénebb volt a csoport: hét fő nem vezetőként dolgozott, a többiek mind vezető funkciót láttak el (ezt természetesen csak a bemutatkozások után tudhattuk meg).

"Hogy lesz ebből összefogó, összetartó, jó kis osztály? Az egyik fázni fog, a másiknak meg melege lesz! Még szelídítettetni sem lehet." – gondoltam a terembe belépve,

ÖSSZEKÖTŐ

felmérve gyorsan a földrajzi adottságokat, a helyzetet, de számomra is biztatást adtak az ismerős kolléganők. Boldogan vártuk az első órákat, melyeken hamar megtudhattuk, hogy sok áldozat és lemondás vár majd ránk tanulmányaink miatt, s hogy a kudarcoktól sem leszünk mentesek. Együtt szenvedtük az első órákat, házi feladatokat, majd a vizsgákat. Az ötvenes osztálylétszám az első vizsgaszézon végére 43-ra csökkent, mely a továbbiakban mindvégig megmaradt és közösséggé érdeklődött össze. Tartós baráti és kollegiális kapcsolatok alakultak ki a három év alatt.

"Vajon megmaradtak, vagy megszűntek ezek? Kinek hogy alakult a sorsa, a munkahelyi jövője? Helyreálltak-e a tanulás feszültségében keletkezett családi békétlenségek? Kí mit tudott megvalósítani álmaiból, tanulmányaiból? Meddig és mit tudtunk a főiskola szellemi utrayalójából elvinni és másoknak átadni?" Ilyen és még sok-sok más, hasonló kérdés járt a fejemben, mikor készültem a négyéves osztálytalálkozóra.

Gombóccal a torkomban – talán jobban izgulva, mint egy kollokviumon – léptem be a főiskola épületébe. A küllemében nem változott falak megváltozott funkciót takarnak napjainkban. Az oktatás helyszíne megváltozott, itt már főleg az irányítás működik. A lépcsőn felfelé haladva örömmel láttam, hogy tablónk még a régi helyén díszelg.

A volt osztálytermünkbe belépve ismerős arcokat, boldogan cseverészve láttam. A tanári asztalnál régi oktatóink: Dr. Komáromy Tanár Úr, Sasváriné Anikó és Pálfiné Ica ült, megtisztelve jelenlétükkel összejövetelünket. A régi osztálytársak pedig önfeledten, egymást üdvözölve, kérdegetve töltötték idejüket.

Harmincan jelentek meg az 1996-os diplomás ápolói végzős diákok közül. Két társunk a hívó levélre nem válaszolt, tizenketten viszont távollétük miatt üzentek, vagy levelet írtak. Egy osztálytársunk eltávozott az élők sorából – a közösen eltöltött időnek is adózva rövid, néma felállással tisztelegtünk emlékének.

A személyes üdvözlések után mindenki röviden ismertette, hogy mi is történt vele az államvizsga óta eltelt időszakban.

Jömagam az utolsók között kerültem sorra, így egy összkép is kialakulhatott bennem azokkal a kérdésekkel kapcsolatban, amelyeket az előzőekben már említettem.

Öröm volt hallani, hogy sokan megerősítették pozíciójukat diplomájuk megszerzése után. Nem kevesen jelezték azonban ugyanazokat a problémákat, melyekkel a tanulmányok végzése közben is találkozhattunk. Az egészségügyi ellátás többi résztvevője ellenszenvvel, kételkedéssel fogadta és sajnós viselt a főiskolai végzettségű ápolók megjelenését a szakmában. Míg a gyakorlatban az ápolók elvégzendő feladatai körében egyre több az orvosi kompetenciába tartozó tevékenység, a főiskolai végzettségükénél a beszűkített, korlátozott tevékenységek jelentek meg. Félnék tőlünk? Vagy csak még mindig tájékozatlanok azon a téren, hogy mennyit is érünk így a szakmának, a betegeknek?

A szakma egyre magasabbra állítja a mércét a betegellátásban. A magasan képzett, önállóan gondolkodni és dölgözni tudó ápolóké a jövő!

A problémának természetesen több vetülete is van. A szakmán belüli rétegződés lehetőségét is magában hordja szakképesítésünk. Az ezidáig rangsorban eltebb helyre sorolt munkakörök (műtös-, anaesthesiológus-, laborasszisztensek) a közalkalmazotti bértáblában is hátrébb kerültek, s módjukban sem állt saját képesítésükben hasonló besorolási pozíciót megszerezni.

Minden bizonnyal meghatározó az egyes intézmények humán politikája, az

ÖSSZEKÖTŐ

intézményi kultúra színvonala is a kérdésben.

Tanáraink biztattak bennünket: harcoljunk elveinkért, szeretett szakmánkért. Biztattak bennünket az egyetemi képesítés megszerzésére is. En hallgattam rájuk. Jól tettem? Nem tudom. Hiszen ugyanúgy nem ismerik el humán szervezői egyetemi végzettségemet jelenlegi munkahelyemen, mint ahogy főiskolai képesítését nem ismerik el egyik osztálytársunknak. Mi lesz a most induló egyetemi okleveles ápoló szak leendő végzettjeivel?

A találkozó állófogadással, majd a PTE AOK Szívgyógyászati Klinikájának megtekintésével folytatódott, ahol Dr. Papp Lajos Professzor Úr köszöntötte az odalátogató diplomás ápolókat.

Bizalom, bizakodás, hit és harc volt az, amit a szakmán kívül kaptunk az Alma Materben. Visszaszállva falai közé ezek az érzések újra, fokozottan érintettek meg

bennünket, újra erőt adva és talán új erőt is adva.

Gézi Valéria diplomás ápoló, humán szervező

Az évfolyamtalálkozó helyszíne az PTE Egészségügyi Főiskolai Kar Rét ú. 4. sz. épületében volt. A régi volt tanterünkben mindenkinek lehetősége volt életéről és munkájáról beszélni: pár mondatban elmondani, mi is történt velünk a főiskolai tanulmányaink befejezése óta. Érdekes volt meghallgatni a rövid beszámolókat: kinek hogyan sikerült megvalósítani a diplomaosztáskor meggyújtott gyertya melegét szimbolikusan a beteg embereknek átadni szeretet formájában, a főiskolán megtanult új ismeretekkel együtt. A kellemesen eltöltött idő után úgy döntöttünk, hogy az évfolyamtalálkozót jövőre is megrendezzük.

Viszontlátásra egy év múlva!

Kriszbacher Ilkó és Vigh Terézia szervezők

Képi Diagnosztikus és Intervenciós Asszisztens képzés indult Főiskolai Karunkon

(Akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzés, levelező képzési forma, Zalaegerszeg)

Egyetemünk Kari Tanácsa 2000. április 5-én foglalt állást abban a kérdésben, hogy Képi Diagnosztikus és Intervenciós Asszisztens – akkreditált iskolarendszerű felsőfokú képzés szakindítási kérelmére tegyünk javaslatot a Szenátus felé. Az akkreditált iskolarendszerű felsőfokú képzésnél Főiskolai felügyeletvállalással Egészségügyi Szakközépiskola is szerepelhet a képzésben. Ennek megfelelően a zalaegerszegi Deák Ferenc Szakközép- és Szakmunkásképző Iskola közreműködő szándékát figyelembe véve terjesztettük Szenátusunk elé a szakindításának kérelmét. Szenátusunk 2000. május 17-én 73. sz. határozatával egyhangúlag elfogadta a képzés indításának kérelmét, és azt az Oktatási Minisztériumhoz terjesztette fel. A Minisztérium július 24-i határozata értelmében engedélyezte a képzés 2000. szeptemberében történő indítását.

A képzés OKJ száma: 55.5030.01. A szakmai vizsgakövetelményeket az

Egészségügyi Miniszter 1998-ban megjelent rendelete alapján szabályozták.

Nagyon rövid előkészületi, illetve szervezési időszak állt rendelkezésünkre, hogy az oktatást elindíthassuk. Sajnos a nappali képzésre a Deák Ferenc Szakközépiskola elegendő számú jelentkezőt nem tudott beiskoláztatni, emiatt a nappali képzés a 2000/01-es tanévben Zalaegerszegen nem indulhatott.

A levelező oktatás indítása – természetesen csak főiskolai keretek között – a felsőoktatási pótjelentkezésekben jelenhetett meg. Eredetileg 25 államilag finanszírozott helyet igényeltünk, de a minisztérium 50 fő beiskolázására adott elvi engedélyt.

A pótjelentkezés után 26 fő jelentkezett a felvételi vizsgára. Közülük kettő nem felelt meg. 24 személy alkalmasnak bizonyult a tanulmányok elkezdésére.

Az ünnepélyes tanévnyitó 2000. szeptember 29-én, 18 fővel indult, miután többen évhalasztást kértek. Ezen időpontig elkészítettük az oktatás részére a Tanrendi

ÖSSZEKÖTŐ

tájékoztatót, a tantárgyak előadóinak felkérése megtörtént és az oktatás elindult. A hallgatók részére jelentős terhet jelent az, hogy kéthetenként péntek-szombati napokon folyik az oktatás, de levelező hallgatóknál kénytelenek vagyunk figyelembevenni a munkahelyek érdekét: ezzel a kéthetenként egy munkanap kieséssel a munkahelyek is hozzájárultak a hallgatók továbbtanulásához.

Az oktatás moduláris rendszerű. Öt szemeszterre oszlik; a záróvizsga feltétele a tantárgyak megfelelő vizsgával való lezárásán túlmenően klinikai gyakorlat, illetve záródolgozat készítése.

Az oktatási modulok a következők: Egészséges ember (26 kredit), Egészséges ember részletes tárgyalása (26 kredit), Szakképzéshez rendelt tárgyak (17 kredit), Speciális szakmai tárgyak (50 kredit), Alapozó tárgyak és Értelmisségi ismeretek (26 kredit).

A képzés államilag finanszírozott, levelező formában történik; feltehetően a jövő évben a nappali képzés indítására is lesz lehetőségünk. A Képi Diagnosztikus és Intervencióss Asszisztens oktatás az ún. Ikonográfus Tanszék keretében folyik. (Szakmai konzulens: Dr. Nagy Gyöngyi a Zala Megyei Kórház Osztályvezető főorvosa.)

A Tanszék a Diagnosztikus és Management Intézet keretel között dolgozik. (Intézetvezező: Dr. Kovács L. Gábor professzor.)

Tudomásunk van arról, hogy az Ikonográfus Főiskolai Képzés Curriculumának kidolgozása Kaposvár, Pécs együttműködésével folyamatban van. A Felsőoktatási Törvény értelmében a most elindult oktatáson résztvevő hallgatók kreditpontjai egyharmad értékben a főiskolai képzésbe beszámíthatnak.

*Dr. Mészáros Lajos
főiskolai tanár, tanszékvezető*

Egy új szak indulásának története – diákszemmel

Mint ismeretes, ebben a tanévben Főiskolai Karunk újabb szakokkal bővült. Az új szakok közül az egyik az Egyetemi Okleveles Ápoló Szak, mely Magyarországon 28 nappali tagozatos hallgatóval (köztük jómagam) idén először kezdte meg a tanévet. Erről a szakról lesz szó a cikkben.

A különböző Főhatóságok és a PTE Egészségügyi Főiskolai Kar között már évek óta folytak az előkészületek az új szak beindításáról. Eme előjáték hosszából, szakunk gúnynevéből (királyképző) a Minisztérium által felsorakoztatott ellenérvek komoly(talan)ságából és más felsőoktatási intézmények "aknamunkájából" ítélve sokaknak sértheti az érdekelt szakunk létrejöttét. Végül 2000. júniusában pont, akarom mondani miniszteri pecsét és aláírás került a dolog végére és szeptemberben elindult az egyetemi szintű ápolóképzés Magyarországon (85/2000. EüM. rendelet szól az ápolóképzésről). Azonban ez nem volt ilyen egyszerű. Júliusban a Tanulmányi

Osztályon gyakorlatilag semmi újat nem tudtak mondani érdeklődésünkre. De le a kalappal a Tanulmányi Osztály és a szak elindítói előtt, mert az augusztus eleji pótfelvétel után szeptemberben – egy-két apróságot leszámítva – simán indult az év (ilyen apróság volt például, hogy nem állt rendelkezésre kollégiumi hely).

Tanáraink is tudták: kik vagyunk, mit is kellene tudnunk. Nekünk azonban ez utóbbi csak alig körvonalazódott, ahogyan ez az év eleji felmérés ZH-kból ki is derült. Világossá vált: van még mit tanulnunk...

Arra a kérdésre, hogy "mik leszünk, ha nagyok leszünk?" nem kaptunk konkrét választ (de ez nem is várható el). Körvonalazták, hogy a vezetésben, az oktatásban, esetleg az ápoláskutatásban lehet elhelyezkedni. A lényeg: csak tőlünk függ, milyen munkát fognak ránk bízni (és a következő évfolyamokra).

Egy kis ízelítő az általunk tanult tantárgyakból:

Népegészségtan: az előadásokat prof. dr. Buda József főiskolai tanár tartja. A

ÖSSZEKÖTŐ

tananyag egy kicsit különbözik a főiskolai népegészségtantól (legalábbis a HIETE-n tanultaktól). Kevésbé foglalkozunk statisztikával, arányszámokkal; a hangsúly inkább az ápolási modelleken, egészségügyi rendszereken van és egy kicsit belekóstolunk az ápolás történetébe is. Ez a tárgy elég kemény. Talán anatómia szintű, csak itt gondolkodni is kell, nem elég bernagoini a könyvet.

Nyelv: (angol, német) Az órákat dr. Rébék-Nagy Gábor főiskolai docens, Hirth Gabriella és Halász Renáta nyelvtanár tartja. Mivel egyetemi szintű a képzés, ezért a diplomához középfokú, államilag elismert nyelvvizsgára van szükség. Szerencsére az egyetem vizsgáit akkreditálták, ami azt jelenti, hogy nem kell elmenni a Rigó utcába (ettől még meg lehet bukni).

Szociológia és szociálpolitika: az előadásokat Lampek Kinga egyetemi tanárségéd tartja. Sokszor visszaköszönnek a korábban tanultak. Aki tehát figyelt a főiskolán, annak könnyebb lesz most a vizsga.

Ápolásvezetés: az előadó általában prof. dr.

Időközben meghívott előadók tartják az órákat. A daganatokról tanulunk (ki hitte volna...), azok keletkezéséről, okairól, kórtanáról.

Ápoláskutatás: az előadásokat prof. dr. Jeges Sára főiskolai tanár és Dr. Biró Gábor tartja. Kutatásmódszertant és statisztikát tanulunk, melynek során nem árt lefújni a port a matematikáról.

Marketing: az előadó prof. dr. Töröcsik Mária egyetemi tanár, a szemináriumi oktató pedig Csik Laura (kivéve, amikor az előadásokat is Laura tartja). Az egészségügyre próbáljuk adaptálni a marketinget. Sajnos élő példát nehéz mutatni. Töröcsik professzornő szerint izzadnak a diákok a vizsgán (bukásról nem beszélt).

Természetgyógyászatból dr. Kőszegi Tibor előadásait hallgatjuk. Ebben a kérdésben is kompetensnek kell lennünk, legalább hozzászólás szintjén. Ne kerüljünk kellemetlen helyzetbe, ha egy beteg ilyesmiről kérdez...

Az **ápolásoktatás** rejtelmeibe Vizvári László főiskolai docens (az ETI főigazgatója) vezeti be csapatunkat. Azt hiszem, nem mondom

azzal újdonságot, hogy a tanítás és számonkérés rejtelmeit tanuljuk.

Azért remélem, nem keserítettem el senkit a tananyaggal. Jó volna, ha jövőre megint legatább 28-an kezdenék el a nappali tagozatot (a levelezőktől ezúton kérek elnézést, hogy nem említtem őket a cikkben, de az ő véleményüket nem ismerem). Ezáltal

nemcsak több okos ember lesz az egészségügyben, hanem másfél évvel hosszabbodnak az egyetemi évek. A mi évfolyamunk egy-két pesszimista megnyilvánulás ellenére sikeresen összekovácsolódott. Jó bulikat és kirándulásokat szervezünk. Biztos vagyok benne, hogy az életben is ilyen sikerrel álljuk majd meg helyünket és tanáraink büszkének lesznek ránk.

*Ózsvári Zoltán
egyetemi okleveles ápoló hallgató*

Illei György főiskolai tanár, de az utóbbi időkben meghívott előadóknak jutott ez a megtiszteltetés. Ilyesmi nem szerepelt a főiskolai képzésben, illetve egy keveset hallottunk már vezetési metódusokról pszichológiában, pedagógiában.

Biológia: a tantárgy előadója prof. dr. Komáromy László főiskolai tanár. Az előadások színvonalából ítélve a szigorlat jó nehéz lesz. Elektronmikroszkópos felvételeket elemezzetünk és molekuláris szinten tanuljuk e tudományt.

Onkológia: az előadásokat prof. dr. Csere Tibor főiskolai tanár szervezi, melynek

ÖSSZEKÖTŐ

PROFEX:

a jelen és a jövő egészségügyi értelmiségének nyelvvizsgálója

Rövid anamnézis:

Az újszülött

neve: PROFEX

neme: szaknyelvi vizsga

életkora: 2 hónap

státusza: államilag elismert nyelvvizsga

súlya: normális

gondviselő neve: PTE EFK és AOK

Nem mindennapi esemény történt 2000. szeptemberében: a Nyelvi Intézet által a Főiskolai Kar és az Orvoskar erkölcsi és nem utolsósorban pénzügyi támogatásával állami akkreditációra benyújtott PROFEX orvosi – egészségtudományi szaknyelvi vizsga belépett az ún. "államilag elismert nyelvvizsgák" közé. Másképpen szólva: 2000. őszétől kezdődően a három fokozatú (alap, közép, felső), szóbeli (A típusú) és írásbeli (B típusú) PROFEX szakmai nyelvvizsga követelményeit teljesítők ugyanolyan előnyöket élveznek, mintha bármely más államilag elismert (Pl. Rigó utcai) nyelvvizsgát tettek volna: vagyis nyelvpótlékra jogosultak és nyelvvizsgabizonyítványukkal a diplomaszerzés feltételeként megfogalmazott nyelvi követelmény teljesítését is igazolhatják.

A jó hírek része az is, hogy a Nyelvvizsgákat Akkreditáló Testület a Nyelvi Intézetet mint PROFEX Szaknyelvi Vizsgaközpontot is akkreditálta. E minőségében ezidáig az egyetlen vidéki nyelvvizsgaközpont kezdheti meg működését, amelyhez vizsgahelyként olyan neves egyetemi és főiskolai karok intézetei csatlakoztak, mint a Semmelweis Egyetem Nyelvi Kommunikációs Központja, a Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi, Gyógyszerésztudományi és

Egészségügyi Főiskolai Karainak Idegennyelvi Intézete, a Semmelweis Egyetem Egészségügyi Főiskolai Karának Szaknyelvi Lektorátusa, valamint a Dunaújvárosi Főiskola Nyelvi Lektorátusa. A kissé hosszúra nyúlt vizsgahely- elnevezések elolvasása után Te, Kedves Olvasó, első kábulatodból felocsúdván most bizonyára hitetlenkedve csóválod fejed, mondván: nem lesz annak jó vége, ha egy országos intézmény székhelye nem Budapesten van. Bár az ügyért és értünk érzett aggodalmad egyáltalán nem alaptalan, reméljük, hogy a résztvevő intézményeket összekovacsoló, az akkreditációs beadvány elkészítésének érdekében tett közös erőfeszítések elég alapot adnak a további hatékony és sikeres együttműködéshez. Végsősoron közös célunk valósult meg az állami elismertség einyerésével: olyan "felhasználóbarát" nyelvvizsgát kívántunk létrehozni, amely az egyetemi és főiskolai szintű egészségügyi felsőoktatásban – nevezetesen a PTE Egészségügyi Főiskolai Karán – a nyelvtanulást kimeneti oldalról vezérelve, annak megfelelő irányt szab; másrészt véget vet annak a lehetetlen helyzetnek, hogy a diplomaszerzés feltételeinek tartalmi szintű meghatározásába az autonóm egyetemen kívül szervezet beleszólhasson. De mit jelent a manapság oly divatos, magyarul mégis kissé furcsán csengő "felhasználóbarát" (lásd: user-friendly) kifejezés a PROFEX esetében? Legfontosabb jellegzetessége az, hogy egy viszonylag szűk populáció (a magyar egészségügyben dolgozó főiskolai és egyetemi végzettségű értelmiségiek, illetve az ilyen végzettség megszerzése előtt álló egyetemi és főiskolai hallgatók) szakmai-nyelvi igényeinek megfelelően igyekszik mérni a nyelvtudást, egyelőre angol és német nyelvből. A hétköznapiok nyelvére lefordítva: nem képzelhető el, hogy a PROFEX nyelvvizsga során a vizsgázó a mélytengeri bűvárok technikai

ÖSSZEKÖTŐ

problémáival, a "Fürge ujjak" című folyóirat "Jó tanácsok kezdő csipkeverőknek" c. cikkével, vagy a személyautó kesztyűtartójában elhelyezett használati tárgyak felsorolásával találkozson. (A példákat egy "Nyelvvizsgálók mesélték" című cikkben szinte vég nélkül lehetne szaporítani.) A felhasználók igényeinek figyelembevétele azonban nem korlátozódik a vizsga tematikájára. Legalább ilyen fontos az, hogy a nyelvet ki, milyen problémák vagy feladatok megoldására, milyen partnerekkel, milyen helyzetekben és milyen konvenciók alapján használja. E feladatokat, célokat, szituációkat és partnereket a potenciális vizsgázók a szakmájuk részeként ismerik. A szaknyelvtanulás vagy a PROFEX nyelvvizsgára való felkészülés elsősorban a célnyelv kulturális háttérében és – esetünkben nemegyszer a nemzetközi kommunikáció hagyományaiban – gyökerező nyelvi konvenciók megismerését jelenti. E konvencionális nyelvhasználat (pl. hogyan szokás németül anamnézist felvenni, vagy egy beteget informálni és megnyugtatóni, angolul kongresszusi előadást tartani vagy tudományos közleményt írni–értelmezni, stb.) az, aminek mérésére a PROFEX szaknyelvi vizsga vállalkozik. Tehát nem az egyes szakterületek legújabb vívmányainak terjesztésében kíván résztvenni.

Az új szaknyelvi vizsgáról szóló tájékoztatás talán hitelesebbé tehető, ha válaszolunk arra a kérdésre: "Szükséges-e szakismeret a vizsga letételéhez?". A válasz egyértelműen "Igen, szükséges.", de a vizsga nem ezt méri. Ha pl. egy beteg kikérdezése a feladat, mindig is a szakemberre van bízva a kérdezősködés tartalma és iránya. A klinikai tárgyak tanulását éppen csak elkezdő főiskolásnak ugyanúgy szakmai alapú kérdészi stratégiája van, mint az évtizedek óta sikeres ápolási igazgatónak. A két teljesítmény közötti szakmai színvonalbeli különbség megítélése nem tartozik a nyelvvizsgabizottságra, hiszen tagjai az ügyben nem kompetensek. Az azonban, hogy milyen nyelvi színvonalon történik a feladat megoldása, hogy az idegen nyelven sikerül-e a kitűzött kommunikatív

célt elérni, már sokkal inkább a hatékony nyelvi kommunikáció kérdése és mint ilyen, a vizsgán értékelésre kerül. Egy másik fontos kérdés a vizsgázatók kompetenciája: mennyire kell nekik ismerni a szakmát ahhoz, hogy az azzal kapcsolatos nyelvi produkció szintjét mérni tudják. A válasz itt is egyszerű: legalább a művelt laikus szintjén. Bizonyos mértékig át kell látniuk a szóba kerülő dolgok szakmai háttérét, azonban tudatában kell lenniük annak a ténynek, hogy nem szakmai ismereteket, hanem szaknyelvi készségeket mérnek. Talán még világosabbá tehető a kérdés, ha kertetés nélkül kimondjuk: az utcáról belépve, laikusként, felkészülés nélkül sem a vizsgázó, sem a vizsgázató nem lehet sikeres, még alapfokon sem.

Pontosan ez utóbbi tényező az, ami a PROFEX szakmai nyelvvizsgát nem teszi igazán gyümölcsöző üzleti vállalkozássá, de ezt a célt soha senki nem is tűzte ki. A vizsga célpopulációja nem csupán a korlátozott száma, hanem egyetemhez–főiskolához kötődő elit, értelmiségi jellege miatt sem szélesíthető, vagyis – ellentétben az ún. általános nyelvvizsgákkal – soha nem válhat igazán tömegessé. Nagy valószínűséggel állíthatjuk, hogy Magyarország az egyetlen olyan hely a világon, ahol az egyetlen egy oktatási egysége által nyújtott képzés és vizsga az adott képzés követelményeit törvényben rögzített módon NEM elégíti ki. (Vagyis: a diploma megszerzésének feltétele államilag elismert nyelvvizsga, ilyet azonban csak olyan szervezetek képesek kiadni, akik hajlandók és képesek akkreditáltatni saját nyelvvizsgájukat.) Az akkreditációs beadvány elkészítését leegyszerűsítve úgy is értelmezhetjük: "Ezen ne múljon, mi ennek a (kissé furcsa) követelménynek is meg tudunk felelni."

Ennek a sokak számára felemásnak tűnő filozófiának az elfogadása természetesen következményekkel jár. Ezek közül talán leginkább szokatlan, hogy ez a vizsga pénzbe kerül. A rendeletileg előírt vizsgadíjat a következő oldali táblázat szemlélteti:

ÖSSZEKÖTŐ

A 30/1999.(VII.21.) OM rendelet szerinti vizsgadíjak

	PROFEX alafok (Ft)	PROFEX középfok (Ft)	PROFEX felsőfok (Ft)
szóbeli ("A" típusú)	3,400.-	5,800.-	7,400.-
írásbeli ("B" típusú)	5,300.-	6,900.-	12,700.-
komplex ("C" típusú)	8,700.-	12,700.-	15,900.-

az EFK hallgatóinak képesítési követelményeit kielégítő PROFEX-vizsga díja

az EFK-n folyó egyetemi szintű képzés képesítési követelményeit kielégítő (pl. diplomás ápoló szak) PROFEX-vizsga díja

A másik (nem túl szívdertő) következmény a központi elvonások népes serege, amely tartalmazza az akkreditáció felügyeleti díjat, a központi költségvetésbe befizetendő összeget, a PTE-nek befizetendő rezsiköltséget, valamint az állandó munkatársak (adminisztrátor, technikus, informatikus stb) bérét és annak járulékait. Ezenfelül a vizsgaközpontnak olyan költségei is vannak, amelyek az akkreditáció feltételeként is szerepelnek (pl. vizsgáztatók továbbképzése, vizsgáztatók utaztatása a vizsgahelyek között (Szeged, Budapest, Dunaújváros). Ebben a pillanatban elnézésedet kell kérnünk, Kedves Olvasó, a Rád ömlesztett adathalmaz mennyisége miatt. Ennek a nem túl magasröptű eszmeváltásnak az volt a célja, hogy rámutasson: a PROFEX szaknyelvi vizsgarendszer működtetéséből sem az Egyetem, sem a Karok, sem pedig a Nyelvi Intézet nem fog meggazdagodni. Az akkreditáció nem az aranytojást tojó tyúkot adta kezünkre. "Mindössze" arról van szó, hogy egy tisztességes kollektív szakmai munka eredményeként saját hallgatóink és más egyetemi polgárok, illetve bárholonnan érkező szakmai értelmiségiek számára sikerült lehetővé tennünk azt, hogy szakmai előmenetelükkel összefüggő nyelvvizsgáikat "hazai pályán" tehesse nek.

A PROFEX vizsgarendszer és vizsgaközpont működésével kapcsolatban most, az akkreditáció elnyerése pillanatában több a kérdés, mint a válasz. Tudnak-e a Karok valamiféle vizsgadíj-kedvezményt nyújtani a "hazai" vizsgázóknak, legfőképpen a hallgatóknak? Milyen státuszt szánunk a Kari Tanácsok a

vizsgának? Hogyan alakul a PROFEX részes intézményeinek további együttműködése? E kérdésekre bizonyára kollektív bölcsességen alapuló operatív válaszok születnek a közeli jövőben.

Ami nem kérdés: a PTE ÁOK és EFK Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézetében országos hatáskörű nyelvvizsgaközpont működik, amelynek fő célja az, hogy az egészségügyben dolgozók, illetve az egyetemi és főiskolai hallgatók körében a szaknyelv tanulása és tudása végre megkaphassa a kellő elismerést.

Az új nyelvvizsgaközpont létrejöttéért külön köszönet illeti az EFK részéről Dr. Tahin Tamás főigazgató urat, Dr. Komáromy László és Dr. Mészáros Lajos főigazgató helyettes urakat; illetve az ÁOK részéről Dr. Fischer Emil dékán urat, akik a messzemenő erkölcsi támogatáson túl lehetővé tették az akkreditáció feltételét képező, milliós nagyságrendű akkreditációs díj befizetését, valamint a Központ infrastrukturális hátterének rekord idő alatt történő kialakítását; ezenkívül Oilmann Jánosné osztályvezető asszonyt, aki a pénzügyi tervezésben és lebonyolításban nyújtott segítséget. Reményeink szerint sem nekik, sem a név szerint most terjedelmi korlátok miatt föl nem sorolható, de az ügyet támogató oktatóknak, kutatóknak és hallgatóknak nem lesz okuk megbánni, hogy részt vállaltak a PROFEX létrehozásában.

Egy bemutatkozó – beköszöntő cikknek sokak szerint egyik legjobb tulajdonsága az, hogy egyszer véget ér. Azonban a PROFEX szaknyelvi vizsgával és a szaknyelv tanulásával kapcsolatos

ÖSSZEKÖTŐ

mondanivalónak még nem értünk a végére. Ha Te, Kedves Olvasó úgy érzed, hogy kipihented az információáradat okozta fáradalmakat, akkor kérlek keresd a folytatást az "Összekötő" következő számában. E sorok írója és munkatársai addig Tőled is örömmel várnak minden nyelvoktatással, nyelvtanulással és nyelvvizsgáztatással kapcsolatos

véleményt, kérdést, kétkedést és jobbító szándékú javaslatot a PROFEX Nyelvvizsgaközpontban (7624 Pécs, Szigeti u. 12).

Dr. Rébék-Nagy Gábor
főiskolai docens,
az EFK nyelvi képzésének vezetője,
a PROFEX Nyelvvizsgaközpont igazgatója

Tanári Testületi Ülés Kaposváron

2000. augusztus 24-én ünnepélyes Tanári Testületi Ülést tartott a PTE Egészségügyi Főiskolai Kar Kaposváron. Az ünnepélyes ülésen résztvevő tanári testület két témával foglalkozott. Köszöntötte a kinevezésre kerülő új főiskolai tanárokat, így Dr. Figler Mária tanárnőt, Dr. Csere Tibor és Dr. Kelemen János főiskolai tanárokat; továbbá Dr. Tahin Tamás főigazgató a kar helyzetéről adott áttekintést.

Első napirendi pontként Dr. Mészáros Lajos főiskolai tanár, a Tanári Testület Elnöke méltatta a kinevezésre került főiskolai tanárokat. A méltató szavak mellett indokoltnak tartjuk, hogy a kinevezésre került tanárokat tudományos életrajzuk alapján (ami a kinevezésre ajánló bizottság anyagából származik) ezen lap hasábjain az olvasókkal is megismertessük.

A kinevezésre került tanárok *rövidített* tudományos életrajza a következő:

Dr. Figler Mária 1975-ben szerzett általános orvosi diplomát. A POTE I. sz. Belgyógyászati Klinikán dolgozott és dolgozik folyamatosan különböző beosztásokban, legmagasabb beosztása 1998-tól egyetemi docens. A Dietetikus Szak megalapításában, curriculumának kidolgozásában (hároméves – négyéves) résztvett és Mózsik professzorral együtt több szakmai jegyzet szerzője. Több témakörben, nem csak a Dietetikus Szakon az előző időpontoktól folyamatosan oktat. Tudományos tevékenységét a táplálkozástudomány területén fejtette ki,

1997-ben védte meg PhD értekezését "Különböző élelmiszerek és élelmi anyagok hatásának klinikai minősítése: egészséges és beteg embereken" címen. 34 közlemény, 41 előadaskivonat, 38 könyvfejezet és egy, az Akadémiai Kiadónál megjelent kötet szerzője.

6 tudományos társaság tagja, ezek: Worldwide Hungarian Medical Academy, Magyar Táplálkozástudományi Társaság, Magyar Gastroenterológiai Társaság, Magyar Gerontológiai Társaság, Magyar Osteoporosis Társaság, Magyar Mesterséges Táplálási Társaság, A Magyar Táplálkozástudományi Társaság vezetőségi tagja.

Dr. Csere Tibor 1962-ben szerzett orvosi diplomát. A POTE dolgozója, különböző beosztásokban; jelenleg mint egyetemi docens a Radiológiai Klinika Sugárterápiás Részlegét vezeti. A radiológia mellett klinikai onkológiai szakképesítéssel is rendelkezik. 1966 óta rendszeresen résztvesz az orvostanhallgatók magyar és angol nyelvű képzésében, illetve vizsgáztatásában. Tudományos munkája a daganatos kórképek sugárterápiájának témakörében összpontosul. 1994-ben kandidátusi disszertációt készített "A sugárterápia lehetőségei a tüdőrák kezelésében" címmel. 93 különböző szakmai, tudományos kongresszuson elhangzott előadása van; 50, hazai és külföldi szakfolyóiratban megjelent közleménye bizonyítja folyamatos tudományos aktivitását. 1997-ben a

ÖSSZEKÖTŐ

Magyar Sugárterápiás Társaság kongresszusát szervezte meg nemzetközi részvétellel, nagy sikerrel Pécsen. Szakmai közéleti tevékenysége sokrétű. Főtitkára a Magyar Sugárterápiás Társaságnak; tagja a Magyar Onkológusok Társaságának, a Magyar Radiológusok Társaságának. További közéleti tevékenységét mutatja, hogy a POTE közéletében 1975-től napjainkig számos megbízatásban végzett értékes, közmegebecsülésnek örvendő munkát. 1994–1996 között a FTT Orvosegészségügyi Bizottságának tagja, 1998-tól a Magyar Orvosi Kamara Országos Érdekvédelmi Bizottságának tagja, szintén 1998-tól az Orvosi Kamara Baranya Megyei Érdekvédelmi Bizottságának elnöke.

Jelenleg az Egészségügyi Főiskolai Kar Pécsi Képzési Központban a dietétikus-, a védőnő- és a diplomás ápolói szakos hallgatók anatómiai oktatását végzi.

Dr. Kelemen János 1982-ben szerzett Vegyészeti Egyetemi diplomát az Eötvös Lóránt Tudományegyetem Természettudományi Karán, majd 1990-ben analitikai kémiából kapott egyetemi doktori címet. 1996-ban "A bárium ETA AAS meghatározással kapcsolatos vizsgálatok" címen szerzett kandidátusi fokozatot a kémiai tudományokban.

Tudományos munkaterülete analitikus kémia, kromatográfias és atomspektroszkópos vizsgálatok. Tudományos munkájából kiemelhető a különböző biológiai eredetű anyagok (vér, vizelet, tej, szövetek) nyomelem vizsgálata. Az előzőekben ismertetett tudományos témákból 6 idegen nyelvű, 4 önálló magyar nyelvű közleménye jelent meg, 2 értekezés készült el, 1 szabadalma van, 17 olyan, teljes terjedelmében megjelent "Proceedingekben" szereplő anyaga van, amit önálló közleményként lehet elfogadni. 6, saját tudományterületéből származó egyetemi főiskolai jegyzetet írt, közülük 3 a Pannon Agrártudományi Egyetem, míg 3 a PTE EFK hallgatói számára készült.

Főiskolai tanári tevékenységéhez tartozik, hogy 1984 óta részt vesz az egyetemi és főiskolai oktatásban Kaposváron. Korábban a Pannon Agrártudományi Egyetemen, jelenleg Főiskolai Karunk Kaposvári Képzési Központjában az Orvosdiagnosztikai Laboratóriumi Analitikus

Szak főfoglalkozású oktatója és jelenlegi vezetője.

Dr. Tahin Tamás Főigazgató tájékoztatója a Tanári Testületi Ülésen

Dr. Tahin Tamás főigazgató a tanári testületet tájékoztatta a főiskolai kar fejlesztésének jelenlegi perspektívájáról. A tájékoztatás nagyon rövid visszatekintést is jelentett, amennyiben számadatok igazolják, hogy 10 évvel ezelőtt (a kar indulásakor) a hallgatók létszáma 123 fő volt, ami jelenleg 2,200 főre növekedett. Ugyanígy növekedett a képzések száma, kettőtől hétre; illetve az engedélyezett és szeptemberben indítható képzési formákkal együtt tízre.

Dr. Tahin Tamás főigazgató a képzéseinkkel kapcsolatosan ismertetette azokat a problémákat, amelyek az egyes képzések létszámadatainak, illetve átcsoportosításának szükségességét megalapozták.

Hangoztatta, hogy képzéseink közül vannak igen keresett szakterületek, míg egyes szakmákban a normatív keretek kitöltésével is problémáink vannak. Külön kitért arra, hogy tőlünk független tényezők miatt a legnagyobb létszámmal képzett diplomás ápolói oktatási formánkban a társadalmi presztizsvesztés következményeként a keretek kitöltése gondot jelentett. A felsőoktatásban kötelezően előírt ponthatárok minimumával sikerült csak egyes képzési formáink létszámát feltölteni, ami a kimenő minőséget is negatívan befolyásolja.

Ugyancsak a kart érinti az a tény, hogy egyes képzési formákban nagyon jelentős a képzési idő alatti lemorzsolódás. A főiskolai felvételt sok hallgató csak átmeneti állapotnak tekinti és első adandó alkalommal tovább lép az általa eredetileg megcélzott más képzési formákra.

Mindezek ellenére a főiskolai kar életében folyamatosan észlelhető a megújulás és a stabilitás. Ez megnyilvánul az új kinevezésekben (egyre több minősített főfoglalkozású oktatóval rendelkezünk, növekszik a PhD képzésben résztvevők és azt eredményesen folytatók száma), továbbá a kar tudományos tevékenysége fejlődik és egyre több területen kapunk elismerő visszajelzéseket.

ÖSSZEKÖTŐ

A megújulás és stabilitás bizonyítéka, hogy három új képzési forma indulhat szeptemberben (egyetemi ápoló képzés nappali és levelező formában, akkreditált iskolarendszerű képzésben a Képi Diagnosztikai és a Szülésznő képzés indításához is engedéllyel rendelkezünk).

A megújulás bizonyítéka, hogy új szakok indítására és akkreditációjához szereztük meg a Szenátus hozzájárulását (Egészségtan Tanári Képzés, Addiktológiai Szakasszisztens, valamint Mentálhigiénés Szakasszisztens képzés), aminek engedélyeztetése a MAB rendszere szerint 2001. szeptemberétől várható.

Dr. Tahin Tamás főigazgató nagyon lényegesnek tartotta beszámolójában a második vonal bővítését (adjunktusok, docensek) akikkel szemben már a tudományos munka végzését is feltételként kell megszabni.

A főigazgatói beszámoló és jövőkép kitért arra a nyár folyamán kialakult neuralgikus képre is, ami az egyes képzési központok szakmai profilját és az abban beálló változásokat jelenti. A beszámoló hangsúlyozta: az összes képzési központban egyszerre minden szak működtetése sem személyi, sem gazdasági szempontból nem lehetséges. Így ebben az évben a Diplomás Ápoló főiskolai képzés nappali tagozatát Kaposváron és Zalaegerszegen szüneteltetni kell, de ez természetesen ideiglenes és a főiskolai jelentkezések változása esetén újabb módosítást tesz szükségessé.

Határozott álláspontja volt a beszámolónak az a tétel, miszerint minden képzési központ legalább három képzési formában legyen erős, szakmailag és személyileg felkészült, mert így biztosítható a képzési központok gazdasági rentabilitása. A jelenlegi képzési struktúra az előzőeket megcélözva a most folyó képzések "arányosítását" is garantálta. Ez annyit jelent, hogy a képzési központok évi költségvetési egyensúlya, a kar legfontosabb bevételi forrása – a képzési normatívák alapján – biztosított. Erre vonatkozóan több költségbecslés történt, ezek után vezetői-, illetve igazgatói testületi döntések alapozták meg a hallgatói elosztás szeptember 1-én életbe lépő arányait.

A főigazgatói beszámoló a tanári testület feladataul jelölte meg, hogy minél több új

képzési, illetve kiegészítő szakképzési forma elindítására tegyenek javaslatot, ezenkívül a képzések indításához szükséges Szenátusi illetve MAB anyagok készítésében működjenek együtt.

Őszintén szót a felsőoktatásban dolgozók botránnyosan alacsony bérééről. Ugyancsak módosításra ítélandónak tartotta a jelenlegi óradíjakat, de ezek a kartól független törvényi szabályozás, illetve költségvetési függvényként élnek jelenleg is.

Az oktatók utánpótlását a főigazgatói beszámoló a jelenleg általunk oktatott tehetséges és arra érdemes hallgatókból látja biztosítottnak. Az erre fordított áldozat (külföldi tanulmányutak, különböző egyetemi vagy doktori iskolákba való beiskolázás) jelenleg szükségszerű, mert kívánatos, hogy az egyes szakterületeken ne fejtétlenül orvosok legyenek a szakvezetők, hanem az adott szakterület tudományos minősítést szerzett speciális szakemberei.

A tudományos életet jelentősen fejleszthetőnek tartotta a beszámoló, annál is inkább, mert a 2001. évben felterjesztésre kerülőkkel együtt 4 nagydoktor fog a karon oktatói státuszba kerülni. Ez fellehetően a kar tudományos rangját is jelentősen növeli.

A főigazgató úr zárszavában a negatív jelenségek ellenére is a kar életét fejlődőnek tartja, az egyetemi integrációban helyzetünk – különösen az Egészségügyi Központtal való együttműködést is figyelembevéve – stabilnak tekinthető.

A Tanári Testületi Ülés Dr. Mészáros Lajos elnök zárszavával ért véget.

*Dr. Mészáros Lajos
a Tanári Testület Elnöke*

Összefoglaló az Egészségügyi Főiskolai Kar Tanácsának üléseiről

I.

A 2000/2001. tanév első tanácsulása a Kaposvári Képzési Központban zajlott le (2000. augusztus 24-én). Az ülés vendége volt Dr. Csontos András az Oktatási Minisztérium főtanácsadója.

Az ülés napirendjén az alábbiak szerepeltek:

- 1) Kari Tanulmányi és Vizsgaszabályzat módosítása (előadó: Dr. Mészáros Lajos főiskolai tanár, oktatási főigazgatóhelyettes)
Az előterjesztett szabályzatot a Tanácsülés egyhangúlag elfogadta. Az így hatályba lépő TVSZ-t minden oktató és hallgató megtekintheti, tanulmányozhatja a Képzési Központok Tanulmányi Csoportjain és a Képzési Központok Könyvtáraiban.
- 2) Tájékoztató a kari oktatási struktúra kialakításával kapcsolatos vezetői megbízásokról (előadó: Dr. Tahin Tamás főiskolai tanár, főigazgató)
Mivel a PTE Szenátusa jóváhagyta a Kari oktatási struktúra kialakításával kapcsolatos programot, a főigazgató úr a szervezendő intézetek, tanszékek szervezésére megbízásokat adott következők szerint:

Intézetek:

- a) Táplálkozástudományi Intézet: Dr. Figler Mária főiskolai tanár, szakvezető
- b) Ápolástudományi Intézet: Dr. Illei György főiskolai tanár, tudományos és fejlesztési főigazgatóhelyettes
- c) Diagnosztikai és Menedzsment Intézet: Dr. Kovács L. Gábor egyetemi tanár, képzési központ igazgató
- d) Fizioterápiás Intézet: Dr. Kránicz János egyetemi tanár, társ-szakvezető
- e) Szociális Munkás Képző Intézet: Dr. Takács Magdolna főiskolai adjunktus, szakvezető

Tanszékek:

- a) Orvosi Laboratóriumi Analitikus Tanszék: Dr. Kelemen János főiskolai tanár, szakvezető
- b) Népegészségtani Tanszék: Dr. Buda József főiskolai tanár, főigazgatói főtanácsadó
- c) Egészségbiztosítási és Egészségpolitikai Tanszék: Dr. Mészáros Lajos főiskolai tanár, oktatási főigazgatóhelyettes
- d) Ápolástani Tanszék: Dr. Csere Tibor főiskolai tanár, képzési központ igazgató
- e) Biostatistikai és Egészségügyi Informatikai Tanszék: Dr. Jeges Sára főiskolai tanár
- f) Alkalmazott Élettudományi Tanszék: Dr. Kajtar Pálné dr. Nagy Júlia

Az előterjesztettekkel a Kari Tanács egyetértett, a szavazás egyhangú volt.

- 3) Főiskolai és egyetemi tanári pályázatok kiírásának jóváhagyása (előadó: Dr. Tahin Tamás főiskolai tanár, főigazgató)
A Kari fejlesztési terveknek megfelelően főiskolai és egyetemi tanári kiírások voltak időszerűek. A vezetői értekezleten elfogadottak alapján főigazgató úr a tanács egyetértését kérte 2 főiskolai- és egyetemi tanári pályázat kiírásához a Pécsi Képzési Központba, továbbá 1-1 főiskolai docensi kiírásához a Szombathelyi-, Kaposvári- és Pécsi Képzési Központokba.

ÖSSZEKÖTŐ

- 4) Főiskolai docensi pályázatok elbírálása (előadó: Dr. Mészáros Lajos főiskolai tanár, oktatási főigazgatóhelyettes)
Az előterjesztők ismertették az előzetesen felkért bírálóbizottságok Bogáné Fatér Zsuzsanna, Dr. Giczi Mónika Sarolta, Dr. Kiss Ilona, Dr. Mecskei Lászlóné dr. Újsághy Erzsébet, Dr. Peterka Gabriella és Dr. Takács Magdolna pályázataival kapcsolatos állásfoglalásokat. A bizottságok a benyújtott pályázatok alapján, mind a 6 pályázó főiskolai docens kinevezését a Tanács elé elfogadási javaslattal terjesztette elő. A Szavazatszámoló Bizottság (elnök: Dr. Gyódi Gyula főiskolai tanár, Kaposvári Képzési Központ igazgatója, tagok: Dr. Rozsos István egyetemi tanár, Nagy Balázs főiskolai hallgató) a szavazatok összesítése után bejelentette, hogy mind a 6 főiskolai docensi pályázatot elfogadta a Kari Tanács.
E napirendi ponttal kapcsolatos szavazás során fogadta el a Kari Tanács főigazgató úr előterjesztése alapján Dr. Illei György főiskolai tanár, Ápolástudományi Tanszékvezető megbízását a tudományos és fejlesztési főigazgatóhelyettesi tisztségre.
- 5) Egyetemi ápolóképzés curriculumának jóváhagyása (előadó: Dr. Illei György főiskolai tanár, tudományos és fejlesztési főigazgatóhelyettes)
A Kormány 85/2000. (VI.15.) Kormányrendeletével elrendelte, hogy az ápolói szakon alapképzésben egyetemi végzettség és "egyetemi okleveles ápoló" szakképzettség szerezhető. Az egyetemi okleveles ápolói szakképzettség főiskolai szintű diplomás ápoló szakképzettség megszerzése után kiegészítő alapképzésben szerezhető meg. A képzési idő, kiegészítő alapképzésben 3 félév, 90 kredit. Az Oktatási Miniszter az egyetemi szintű ápoló szak indítását a PTE Egészségügyi Főiskolai Karán engedélyezte. Az oktatás a Pécsi Képzési Központban indult meg.
Illei professzor ismertette a képzés curriculumát, a felkért oktatók jegyzékét, a képzés hálódiaagramját.
Főigazgató úr Illei professzort az egyetemi szintű ápolóképzés indítása és szervezésében kifejtett munkájáért jegyzőkönyvi dicséretben részesítette.
A Tanács a képzés curriculumát egyhangúlag elfogadta. (Az egyetemi ápolóképzés dokumentumai a Pécsi Képzési Központ Titkárságán megtekinthetők.)
- 6) A 3 éves levelezőképzés keretében szerzett főiskolai oklevéllel rendelkezők egyetemi ápolóképzésbe történő felvételével kapcsolatos javaslat (előadó: Dr. Illei György főiskolai tanár, tudományos és fejlesztési főigazgatóhelyettes)
A kormányrendelet értelmében az egyetemi okleveles ápolóképzésre a 4 éves főiskolai képzést végzett diplomás ápolók vehetők fel. A levelező tagozaton 1993/94-ben induló évfolyamoknál a képzési idő még 3 év volt, a négy éves képzés bevezetése 1995-ben történt. Noha a két különböző idejű képzés során megszerzett oklevelek egyenértékűek, a megszerzett kreditek számában eltérés van. Ezért a 3 éves képzésben szerzett főiskolai oklevéllel rendelkezők számára 2 féléves kiegészítő főiskolai képzés szükséges, legalább 30 kredit értékben, így az egyetemi végzettséghez szükséges belépő 210 kreditpont megszerzhető. A kiegészítő képzésre 2000. szeptember és 2001. június között kerül sor. Az e képzésre felvett hallgatók sikeres vizsga után további felvételi eljárás nélkül folytathatják egyetemi képzésben tanulmányaikat.
Az előterjesztést és a kiegészítő képzés curriculumát a Tanács egyhangú szavazással elfogadta.
- 7) A geronto-pszichiátriai szakápoló szakirányú továbbképzés képesítési követelményeinek engedélyezési kérelme (előadó: Dr. Illei György főiskolai tanár, tudományos és fejlesztési főigazgatóhelyettes).
A kérelem benyújtását az teszi indokoltá, hogy a hazai betegek jelentős hányada az idős korosztály tagjaiból kerül ki, közülük sokan pszichiátriai zavarokkal küzdenek. Ezért szükséges és indokolt az ápolók számára a geronto-pszichiátria területén mélyebb ismeretek megszerzésének lehetőségét biztosítani. Ezt a célt szolgálja diplomás ápolók

ÖSSZEKÖTŐ

számára a geronto-pszichiátria szakirány, szakirányú továbbképzés keretében történő oktatása. A Kar kérelmet kíván benyújtani a Magyar Akkreditációs Bizottsághoz a képesítési követelmények meghatározásának engedélyezése céljából. A továbbképzési program kidolgozásáért az előterjesztő köszönetét fejezte ki Vízvári László főiskolai docensnek.

A Kari Tanács az előterjesztést egyhangúlag elfogadta.

- 8) Mentőtiszt Szak indításának jóváhagyása (előadó: Vízvári László főiskolai docens, Egészségügyi Szakképző és Továbbképző Intézet főigazgatója).
A kormányprogram célkitűzéseinek megfelelően, területi elveket és keretszámokat is figyelembe véve a nyugati országrészben is létjogosultsága van egy sürgősségi képzési centrumnak, melynek első lépéseként a mentőtiszt képzés nappali oktatási formában történő bevezetése látszik a leginkább kézenfekvőnek.
Az előterjesztő részletesen ismertette a mentőtiszt szakképzés célját, követelményeit, a curriculum felépítését. A hozzászólók a képzés indítását sokoldalúan indokolták. Az előterjesztést a szak indításáról a Tanács egyhangúlag jóváhagyta.
- 9) A Tudományos és Fejlesztési Bizottság ügyrendjének jóváhagyása (előadó: Dr. Illei György főiskolai tanár, tudományos és fejlesztési főigazgatóhelyettes).
Az előterjesztés indokolta a Kar számára alapvetően fontos bizottság működésének szükségességét és azokat a területeket, melyekre a bizottság hatásköre kiterjed. Az előterjesztő kérte a Tanács segítségét; mind a tudományos, mind a fejlesztési programok megvalósításában.
Az ügyrendet a Kari Tanács egyhangúlag elfogadta.
- 10) A nappali képzésben résztvevő IV. évfolyamos diplomás ápoló szakos hallgatók intenzív szakirányú szakképzése (előadó: Dr. Illei György főiskolai tanár, tudományos és fejlesztési főigazgatóhelyettes).
Az előterjesztésben foglaltak szerint a 2000/01. tanévben a IV. évfolyamos diplomás ápoló szakos hallgatóink megadott elméleti és gyakorlati óraszám teljesítését követően intenzív szakirányú szakképzettséget szereshetnek. A képzés iránt hallgatóink jelentős számban érdeklődnek. Az előterjesztő ismertette a képzés tematikáját, a jelentkezés feltételeit, a vizsgakövetelményeket és a vizsgaformát.
- 11) Egyebek, bejelentések
Dr. Figler Mária főiskolai tanár, szakvezető a Dietetikus Szak curriculum módosításához kérte a Tanács hozzájárulását. A módosítás lényege, hogy a Körélettan oktatása egy szemeszterrel hosszabbodik és a curriculumba felveszik az Alkalmazott gyógyszer-tan c. tantárgyat. A változás nem érinti az összóraszámot. A tanács a kért módosítást megszavazta.

Dr. Tahin Tamás főigazgató bejelenti, hogy a Karon folyó képzés elemzésére külön csoportot kíván létrehozni. Az intézkedés célja az oktatás színvonalának javítása. További két bejelentése: a Pécsi Képzési Központ Berek utcai épületében az oktatás a Dietetikus-, a Gyógytornász- és a Védőnő Szak számára megkezdődik; továbbá a kontakt órák teljesítésével, illetve a többleteljesítéssel kapcsolatos szabályozási elveket a tanév során ki kell dolgozni.

ÖSSZEKÖTŐ

II.

A folyó tanév másik Kari Tanácsulása 2000. szeptember 20-án volt a Zalaegerszegi Képzési Központban.

A Tanácsulés programját az alábbiakban ismertetjük:

- 1) A PTE Egészségügyi Főiskolai Kar hallgatói részére nyújtható támogatás és az általuk fizetendő díjak egységes szabályzatának módosítása (előadó: Oláh András HÖK elnök).

A Szabályzat rendezi a hallgatói támogatások és a hallgatók által fizetendő díjak eljárásrendjét. A Szabályzatot előzetesen a Hallgatói Önkormányzat fórumai, a korábbi Oktatási Állandó Bizottság és a vezetői értekezlet tárgyalta, az ezeken a fórumokon elhangzott észrevételeket az előterjesztő beépítette a szövegbe.

Főigazgató úr méltatta az előterjesztés elkészítésének nagy munkáját, hangsúlyozva, hogy a Kari Szabályzatot a PTE Szabályzatával összhangba kell hozni.

Az előterjesztést követő észrevételekkel együtt a Tanács a Szabályzatot egyhangúlag elfogadta.

Az elfogadott Szabályzat a képzési központok Tanulmányi Csoportjainál, valamint a HÖK Irodákban megtekinthető és tanulmányozható.

- 2) A költségtérítéssel képzés díjának mértékét szabályozó határozat módosítása (előadó: Graf Ferenc kari gazdasági vezető).

Az előterjesztő ismerteti azokat a kormányrendeleteket, amelyek alapján a költségtérítéssel képzésben résztvevők kötelesek fizetni az egy tanévre esedékes díjakat. A vonatkozó rendelet előírása szerint "A 2000-ben államilag nem finanszírozott, költségtérítéssel képzést kezdő hallgató költségtérítési díja a 2000/01-es tanévben a Felvételi Tájékoztatóban kihirdetett költségtérítési díj, vagy legfeljebb az előző tanévre az adott szakon megállapított díjnak a KSH által az előző évre megadott fogyasztói árindexszel emelt összege lehet".

Az előző tanévre (1999/2000) a Kari Tanács szakonként az alábbi költségtérítési összeget fogadta el, amelynek figyelembevételével a 2000/01-es tanévben a költségtérítés összegét szakonként az alábbi táblázat foglalja össze:

Szakok	2000/01-es tanév
Általános szociális munkás (N)	481.000.-Ft
Dietetikus (N)	648.000.-Ft
Diplomás ápoló (N)	648.000.-Ft
Egészségbiztosítási	221.000.-Ft
Gyógytornász (N)	648.000.-Ft
Védőnő (N)	481.000.-Ft
Egyetemi okleveles ápoló (N)	648.000.-Ft
Orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitikus	648.000.-Ft
Általános szociális munkás (L)	120.250.-Ft
Diplomás ápoló (L)	162.000.-Ft
Egészségbiztosítás (L)	120.000.-Ft
Orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitikus (L)	162.000.-Ft
Egyetemi okleveles ápoló (L)	210.000.-Ft
Egyetemi ápoló kiegészítő képzés (L)	105.000.-Ft

A költségtérítés mértéke egyes szakokon a 2000/01-es tanévben (forint/év): (N) nappali; (L) levelező képzés

Az előterjesztést a Kari Tanács egyhangúlag elfogadta.

ÖSSZEKÖTŐ

- 3) Aktuális személyi kérdések (előadó: Dr. Tahin Tamás főiskolai tanár, főigazgató)
A Kar előtt álló minőségbiztosítási és az akkreditációs követelmények biztosítására, 2 fő főiskolai tanári pályázat kiírása vált aktuálissá a Kaposvári és a Pécsi Képzési Központban.
Az előterjesztéssel a Tanács egyhangúlag egyetértett.
- 4) Javaslat a "Honoris causa doctor"-i címre, Dr. David De Wied részére (előadó: Dr. Komáromy László főiskolai tanár, általános főigazgatóhelyettes)
Az előterjesztő Dr. Kovács L. Gábor egyetemi tanár, a Szombathelyi Képzési Központ Igazgatója által tett javaslat alapján ismertette De Wied professzor, az Utrechti Egyetem Rudolf Magnus Intézetének ny. igazgatója, a Holland Királyi Tudományos Akadémia volt elnökének életrajzát. A címre javasolt világhírű kutató az idegműködés és a hormonális szabályozás kutatója, aki az elmúlt években több, mint 15 magyar kutatónak biztosított kutatási és továbbképzési lehetőséget. Számos egyetem "honoris causa doctor"-a, Egyetemünk presztízsét jelentősen emelné, ha tőlünk is megkapná ezt a címet. Az előterjesztést Karunk az Általános Orvostudományi Karral együtt kívánja a PTE Szenátusa elé vinni.
Az előterjesztést több támogató észrevétel után a Kari Tanács egyhangúlag elfogadta.
- 5) Emeritus főiskolai tanári kinevezés meghosszabbítása (előadó: Dr. Tahin Tamás főiskolai tanár, főigazgató)
Dr. Török Béla ny. egyetemi tanár Professor Emeritus statusának meghosszabbítását kérte a Tanácstól. Főigazgató úr javaslatára 2001. szeptember 30-ig, Török professzor munkásságát elismerve a Tanács az előterjesztéssel egyhangúlag egyetértett.
- 6) Javaslat a Kari tanulmányi Bizottság összetételére (előadó: Dr. Tahin Tamás főiskolai tanár, főigazgató)
A Kari Tanulmányi- és Vizsgaszabályzat előírása szerint Karunkon Tanulmányi Bizottságnak kell működnie. A Bizottság összetételére tett javaslat:
Lantos Zsuzsanna főiskolai tanársegéd (Diplomás Ápoló Szak, Szombathelyi Képzési Központ),
Horváth Izidorné főiskolai adjunktus (Szociális Munkás Szak, Szombathelyi Képzési Központ),
Bogáné Fatér Zsuzsanna főiskolai docens (Gyógytornász Szak, Zalaegerszegi Képzési Központ),
Dr. Kelemen János főiskolai tanár (Orvosdiagnosztikai és Laboratóriumi Analitikus Szak, Kaposvári Képzési Központ),
Dr. Nagy Júlia egyetemi adjunktus (Pécsi Képzési Központ).
A személyi javaslat előterjesztése után titkos szavazásra került sor (a Szavazatszedő Bizottság összetétele: elnök: Dr. Mészáros Lajos főiskolai tanár, oktatási főigazgatóhelyettes; tagok: Dr. Takács Magdolna főiskolai docens, Mihályi Ágnes főiskolai hallgató), melynek eredménye alapján a Tanács a javasolt személyeket kétharmados többséggel elfogadta a Tanulmányi Bizottság tagjaiként.
- 7) Tájékoztató a PhD hallgatóknak nyújtható kedvezményekről (előadó: Dr. Illei György főiskolai tanár, tudományos és fejlesztési főigazgatóhelyettes).
Az előterjesztés a PhD programban résztvevő oktatók részére javasolt 3-6 hónap időtartamú alkotó szabadságot, a főigazgató egyéni elbírálása alapján. A javaslat a Kar oktatóinak jelentős segítséget kíván adni a PhD fokozat elnyeréséhez szükséges folyamatban.
A javaslatot a Tanács egyhangúlag támogatta.

ÖSSZEKÖTŐ

- 8) A Hallgatói Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzata (előadó: Oláh András kari HÖK elnök).
Az előterjesztést a Tanács elfogadta azzal a kiegészítéssel, hogy a Szabályzatban foglaltak megvalósítását Dr. Takács Magdolna főiskolai docens jogi szempontokból folyamatosan kísérfje figyelemmel.
A Szabályzat a Képzési Központok HÖK Irodáiban megtalálható.
- 9) Az "Alapítvány a korszerű egészségügyi, szociális és biztosítási szakemberképzésért és a korszerű egészségügyi és szociális ellátásért" megnevezésű közhasznú magánalapítvány tevékenységéhez való hozzájárulás kérése (előadó: Dr. Mészáros Lajos főiskolai tanár, oktatási főigazgatóhelyettes).
A nevezett Alapítvány kéri a PTE Egészségügyi Főiskolai Kar Tanácsát a következő feladatok elvégzésére:
közreműködés az Egészségbiztosító Szak záróvizsga egyik segédanyagának (Záróvizsga tesztkönyv) elkészítésében, kérdésanyagának összeállításában és a hallgatók részére történő átadásában;
Az Alapítvány ilyen célra az Országos Egészségbiztosítási Pénztár Humánpolitikai és Oktatási Főosztálya által átadott összeget kezeli kettős könyvvitellel az Alapító Okirat Szabályai szerint. Annak felhasználásáról a Kuratóriumnak történt beszámolás után a PTE Egészségügyi Főiskolai Kari Tanácsának számszaki információt ad.
Részletes kidolgozás után az Egészségbiztosítási Szak levelező költségtérítései képzésében résztvevő hallgatóinak az Egyetem és a Főiskolai Kar felé megállapított képzési díjának beszedését elvégzi, azt az Egyetem felé továbbítja.
Az előterjesztést a Kari Tanács egyhangúlag elfogadta.
- 10) Egyebek
Dr. Mészáros Lajos főiskolai tanár, oktatási főigazgatóhelyettes ismerteti dr. Rébék-Nagy Gábor főiskolai docens nyelvoktatással foglalkozó ajánlását, mellyel kapcsolatban főigazgató úr kérte, hogy az ajánlásban foglaltakkal a Tanulmányi Bizottság foglalkozzon, s határozathozatalra a következő Kari Tanácsülésen azt terjesszék elő.
(Megjegyezzük, hogy Dr. Rébék-Nagy Gábor főiskolai docens, nyelvoktatási és nyelvvizsgával kapcsolatos cikkét tartalmazza az Összekötő jelen száma, melyet Tisztelt Olvasóink figyelmébe ajánlunk.)

Dr. Komáromy László
általános főigazgató-helyettes

Búcsú egy jóbaráttól, egy "hosszan próbált" munkatárstól, búcsú Baesó "tanár úrtól"

Mindhárom jelző – barát, munkatárs, tanár – egyformán megilleti, mert 20 éves ismeretségünk barátsággá alakult, a munkatársi kapcsolat 1980–1990-ig első ízben, majd 1994-től egészen haláláig tartott, de a "tanár úr" jelzőt is jó szívvvel írhatom le, mert 1980–89 között a Pénzügyi és Számviteli Főiskola meghívott tanára volt, 1994-től pedig az Egyetemen belül mindig több volt, mint gazdasági vezető, kiérdemelte a "tanár úr" megnevezést.

16 évig dolgoztunk együtt, ezalatt az idő alatt szerényen jegyzetelő, elveiben következetes, vitakozó, de egészen betegségének utolsó napjáiig valamennyiönk élő lelkiismerete, figyelmeztetéseket el nem titkoló munkatársa, emberi tartásában figyelmet érdemlő kolléga volt.

Nem hivatkozón, hanem szerényen hívó ember volt; ezt akkor is élte, amikor még nem volt kimagasló érdem, vagy

ÖSSZEKÖTŐ

önmutogató magatartás. Sok-sok vasárnap délelőtt – amikor már a korai miséről visszajött főiskolai munkahelyére – hosszú beszélgetések alapján meggyőződhettem arról, hogy komolyan veszi Pál apostol korinthusiakhoz írott levelének azon fejezetét, miszerint: "...mindnyájunknak meg kell jelennünk Krisztus ítélőszéke előtt, hogy ki-ki megkapja, amit testi életében kiérdemelt, aszerint, hogy jót, vagy rosszat cselekedett." (2 Chor 5,10). Ezek a hetenként majdnem rendszeresen lefolytatott szertartások mindkettőnk részére komoly "működési kontrollt" jelentettek.

Jellegzetes volt az a "vasárnapi szeánsz rendszer" már abban az időben is, amikor 1988–1990 között a Megyei Kórház vezetésében átmeneti jelleggel (másfél év) nehéz időkben csak ketten maradtunk állva. Nem volt "bennszülött" zalaegerszegi, vagy a közéletben állandó jelleggel tüsténkedő ember, mégis életének ezen 20 éve alatt nagyon sokan személyesen vagy hírből ismerték.

Az előzőekben felsorolt emberi nagysága mellett a száraz, de mégsem érdektelen tények is szót érdemelnek:

1926. január 20-án született Sátoraljaújhelyen.

Egész életében az egészségügyben dolgozott:

1947–1953 Járasi Tüdőbetegotthon, Ricse

1953–1969 Járasi Tüdőkórház, Tokaj

1969–1975 Gyógyfürdőkórház, Harkány

1975–1980 Megyei Kórház, Kaposvár

1980–1991 Megyei Kórház, Zalaegerszeg – gazdasági igazgató

1991. október 1. – 1999. február 11. POTE EFK Zalaegerszegi Tagozat – gazdasági vezető.

Munkássága során minden intézmény komoly fejlődésen ment át. A zalaegerszegi kórházban gazdasági vezetői időszaka alatt létesült a műveseállomás, izotóplabor, új műtőblokk. A járóbetegellátás korszerűsítése, átszervezése is az ő ideje alatt történt.

Kórházi gazdasági vezetői munkássága alatt a részrehajlás nélküli, korrekt gazdálkodás, a munkatársak szigorú ellenőrzése és beszámoltatása jellemezte. Együtt adtuk át a kórház gazdaságát az újonnan választott vezetésnek. Nyugodt szívről tehetjük, mert az akkor még csak vágyainkban szereplő CT készülékre is a pénz egy része már a bankban várta a felhasználást. Bacsó József "kemény keze" és következetes takarékosága nélkül ez nem valósulhatott volna meg.

A főiskolán más típusú feladatok várták. Egy új, fejlődőben lévő intézmény gazdasági életét kellett szerveznie, s egy felsőoktatási intézményben, részben eltérőek a feladatok, mint a kórház napi gazdasági munkájában.

Az egyetem és a főiskolai vezetésén túl a hallgatókkal is szót kellett értenie. A hallgatók tisztelve szerették. Mindez egy olyan új társadalmi és politikai rendszerben történt, ahol a gazdasági élet is más rendszerben működött, mint előző munkahelyein a korábbi évtizedekben.

A nyolc év alatt a tagozaton a hallgatói létszám megtízszereződött, ezért többször át kellett alakítani a két épületet. A két oktatási épület megszerzésében, a bérletben, majd a második épület megvásárlásában alapvető gazdasági vezetői feladata volt. A tervek közül – aminek megvalósítását akkori vezetőtársaival (Dr. Kiss Ilona, Bogáné Fatér Zsuzsanna) együtt álmodta meg – ma is szinte azonnal építhető lenne a

ÖSSZEKÖTŐ

hydrotherapiás egység. Egy szak helyett immár három ügyében kellett naprakésznek lenni, s a fő- és mellékállású dolgozók gyarapodása is folyamatos volt.

Kórházi múltjából hozta magával az új technika, a komputerezáció "bűvöletét", és részletes, aprólékos munkával dolgozta ki azokat az elveket, aminek hasznát a mai hallgatók, kollégák élvezik.

A kari vezetésben meghatározó iskolát alakított ki, ami nem hangos kritikákban nyilvánult meg egy-egy vezetői értekezleten, hanem szerényen elénk tett egy témára vonatkozó cáfolhatatlan számsort, statisztikát, ami sokszor alapvető fordulatot hozott egy-egy ügyben.

Iskolateremtő egyéniségét – ami sokszor kemény módszereket, fegyelmet, emberséget követelt – igazolja, hogy hosszú betegeskedése, majd szomorú visszavonulása után utódjának megnevezése (Egyed Anna) nem jelenthetett problémát.

Gazdasági munkája eredményezte – a szakmai tartalom mellett – azt, hogy az Állami Számvevőszéki vizsgálat, az elő-akkreditáció kiváló minősítéssel folyt le.

Munkájában az sem volt közömbös, hogy három igazgató alatt folytatta kiemelkedő munkáját. A gólyabáltól kezdve a költségvetés tárgyalásáig mindenütt ott volt, szeretett a legpontosabb információkkal rendelkezni. Beteg szívvel is az egészségesek és fiatalok munkabíráásával akart dolgozni. Magánemberként szívesen

megosztotta irodalmi és zenei élményeit munkatársaival, nem volt név- és születésnap nélküle, talán ilyenkor próbálta szigorúságát ellensúlyozni.

A munkatársak emlékezetébe kitoríthatatlanul belevésődött az ősz, szikár alak, aki a leghidegebb télben is fedetlen fejfel, kigombolt kabátban, s a legforróbb nyárban is nyakkendőben járt, s a két épület közötti utat napjában tízszer-tizenötször is megtette, mindenkinek köszönve.

Élete volt a munka. Súlyos betegségében is makacsul hitt abban, hogy le tudja győzni azt, és életveszélyes állapotban az általa nagyon szeretett egészségügyet nem akarta saját kis gondjaival terhelni.

Munkáját több elismeréssel honorálták. Így 1968-ban Munka Érdemrend Bronz fokozat, 1984-ben Kiváló Munkáért, majd legrangosabb kitüntetésként 1997-ben Pro Universitate ezüst fokozatot érdemelt ki.

Halála utánra is gondoskodott arról, hogy a "múló világból" az általa hitt "örökkévalóságba" minden külső megjelenítés nélkül suhanjon át. Végakarátát tisztelve ezúton is búcsúzunk Bacsó Józseftől, kinek emlékét azon tettek örökítik meg, amelyek megvalósításában életműve, munkája mások helyett is beszél.

Dr. Mészáros Lajos

The 10th Biennial Conference of the Workgroup of European Nurse Researchers (Island, 2000. május 25–27. Reykjavik)

Az Ápoláskutatók Európai Munkacsoportja (WERN) 10. konferenciájának ez évben 2000. május 25–27 között Izland fővárosa, Reykjavik adott otthont. A kétévenként megrendezésre kerülő konferencia fő gondolatai a XXI. század kihívásai az ápolókkal, az egészség megőrzésével, a betegségek

megelőzésével és a betegápolással voltak kapcsolatosak. (Challenger for Nurses in the 21st Century)

ÖSSZEKÖTŐ

A konferencia kezdetektől fogva mindig nagy érdeklődést váltott ki, így most is. A feladatok között az előremutatás, a jövőre való felkészülés szerepelt, amely valamennyiünkre nézve kihívást jelent. A rendezvény tudományos bizottságának tagjai az ápolástudomány islandi, dán, svéd, svájci, olasz és portugál kutatóiból kerültek ki.

A Szervező Bizottság által kiadott "részvevői lista" fémjelzi a résztvevő országok széles palettáját. Ez alapján 28 ország képviseltette magát, 480 előre regisztrált ápolóval. Valójában ennél

lényegesen többen voltak jelen, mert a napi belépési lehetőség mindenki számára adott volt és sokan ezt vették igénybe. Már az előkészítő munkaszakaszban kezdett kirajzolódni, hogy egy jól átgondolt, szervezett tanácskozás vár a

részvevőkre. Ennek érdekében bőséges tájékoztatást és eligazítást nyújtottak minden érdeklődő számára. A konferenciák általában nemcsak a szakmai fejlődést segítő színterek, hanem a megmérettetése is. Ezt a megmérettetést kíséreltük meg mi, akik a PTE Egészségügyi Főiskolai Kar delegálásával résztvettünk a távoli szigetország rendezvényén. Intézetünkben és Képzési Központjainkból (Kaposvár, Pécs, Zalaegerszeg) összesen hatan részesültünk abban a megtisztelő támogatásban, hogy az elfogadott poster-előadásunkat megtarthattuk.

A konferencia mind formai, mind szervezeti oldalról nézve hasonló protokollokkal zajlott, mint más nagyszabású európai rendezvény. A megnyitó beszédet Sigridur Hallórsdóttir ápoló-professzor tartotta, akinek óriási érdemei vannak az ápoláskutatás és ápolóképzés területén. Közvetlen, motiváló stílusa kellő hangulatot teremtett a háromnapos konferencia elindításához.

Gondolatmenetének középpontjában az ápolás szerepének növelése és a professzionális ápoló pedagógiai célzatú tevékenységének hangsúlyozása állt. Ezután egymást

kövezték az azonos időben, de több helyszínen folyó szekcióülések. Az előadások színes palettája várta a résztvevőket, gyakran nehéz választás elé állítva valamennyiünket. A speciális szekciókban voltak többek között: az ápoláskutatás módszereit bemutató előadások, az idősgondozás problémáit felvető esetismertetések, a klinikai gyakorlat pszichés- és szomatikus vonatkozásai, a technika (informatika) szerepének felértékelődése és nem utolsósorban a pedagógiai módszerek alkalmazásával elért eredmények adaptálása.

A konferencia minden egyes napján délelőtt került sor a poster-előadások megtartására, illetve bemutatására. Az összetartó, egymást segítő magyar csapat leginkább ezen a területen volt érintett. Nagy izgalommal és

örömmel mutattuk be kutatásaink eredményeit, amelyek a következők voltak (a témák kronológiai sorrendje):

Betlehem József és Dr. Mészáros Lajos foglalkozásegészségügyi vizsgálatot végeztek gyakorló ápolók körében, akiknél az elsősegélynyújtási ismeretek gyakorlatban történő alkalmazását vizsgálták. Bebizonyosodott, hogy az elsősegélynyújtási ismeret és jártasság elsőrendű fontosságú az ápolók mindennapi munkájában.

Kovács Erzsébet, Betlehem József és Dr. Mészáros Lajos a Zalaegerszegi Kórházban együttesen végzett vizsgálati eredményeket mutatták be, amelyek a minőségbiztosítással és az ápolók tevékenységével voltak kapcsolatosak. A munkahelyi tanulmány 300 ápoló bevonásával történt. Az eredmények jól reprezentálták az 1995 óta bevezetett ISO 9001 hatékonyságát.

Bogdán Lászlóné és Koritár Károlyné, a Kaposvári Képzési Központ munkatársai az "Időskorúak egészségfejlesztési törekvéseinek vizsgálatát"-t mutatták be. Bizonyítást nyert, hogy az idősek inkább az

ÖSSZEKÖTŐ

egészségügyi szolgáltatást veszik igénybe életminőségük fenntartásához, mintsem a saját egészségfejlesztő magatartásukban változtatnának.

Sasváriné Bojtor Anna (személyem) témája a "Pedagógiai módszerek alkalmazása az otthoni szakápolásban".

Stroke-os betegek két csoportját hasonlítottuk össze oly módon, hogy egyik csoportnál hangsúlyozottan alkalmaztuk a pedagógiai módszereket, s ennek hatékonyságát vizsgáltuk meg. A minőségi mutatók jól reprezentálták a pedagógia által felkínált eszköztrendszer hatékonyságát: az ápolási idő csökkent.

Pálfı Ferencné "Képzés a jövınek..." cím alatt egy követéses vizsgálatot mutatott be az Irányított, klinikai gyakorlat jelentıségét elemezve. A vizsgálat egyértelmően igazolta, hogy a klinikai oktatók felkészültsége, tudása visszatükrözik a hallgatók gyakorlati munkájában.

Talán minden szerénytelenség nélkül mondhatjuk, hogy igen tartalmas és igényes munkákkal igyekeztünk helytállni. Szeretném még kiemelni Betlehem József munkatársunk szekció-elnöki szereplését, melyre a Szervezı Bizottság kérte fel. E megtisztelı felkérés úgy gondolom, hogy nemcsak személyre szóló, hanem ezzel együtt Intézményünkre nézve is felelelı volt.

Nagy érdeklıdés kísérte ezeket a bemutatkozásokat, ami egyben azt is jelentette, hogy a viszonylag kis területen zajló poster-bemutatói zsúfoltság, zaj uralkodott. Ez nehezítette a téma iránt érdeklıdık elmélyülését. Az ellátás kitünı volt. A szünetekben bıségesen állt rendelkezésünkre frissítı, gyümölcs, szendvics. Külön szeretném kiemelni a friss, tiszta, semmivel össze nem hasonlítható ivóvíz minőségét, ami mindig ott csillogott az üvegkancsóban. Talán mondanom sem kell, hogy az amúgyis hideg vízben a nevékhöz stílusosan illı jégkocka is benne volt.

Az eszközkıállítók viszonylag kis létszámban, kevés új technikai eszközzel mutatkoztak be. Közöttük dominált az informatika, az egészségügyi ügyvitel. Itt szeretném megjegyezni, hogy ezen a téren Island igen fejlett, hisz fontos gazdasági

tényezı ennek az iparágak a fejlesztése. Megélhetésükben korábban a halászaté volt a fıszerep, ami mára már elsorvadóban van.

A szakmai résszel párhuzamosan bepillantást nyerhettünk az ország sajátos életébe. Földrajzi adottsága, félelmet keltı és tiszteletet parancsoló vulkánikus hegyei csodálattal töltötték el bennünket. Maradandó élményt jelentett számunkra az a kis szállodai esti összejövetel, amelyen az egész magyar csapat

részvett, így a Szegedi Egészségügyi Fıiskolai Kar résztvevıi is.

A Konferencia házigazdáira mindvégig az udvariasság, a közvetlen segítıkészség volt jellemzı. Igyekeztek mindenben a legjobbat nyújtani, igyekeztek nemzeti identitásukat hangsúlyozni.

Összességében elmondhatjuk: sokat tanultunk, ismeretekben gazdagabbak lettünk. Megmérettetésünket sikeresnek vallhatjuk, mert a nem kis gondossággal végzett vizsgálataink európai mércével mérve is megállták helyüket.

Végül, de nem utolsósorban szeretném csoportunk nevében megköszönni Dr. Mészáros Lajos professzor úr fáradozásait, "atya!" gondoskodását, amelyet tartalmas és problémamentes szereplésünk érdekében tett.

Valamennyien hálásak vagyunk a Fıiskolai Kar Vezetésének, hogy támogatta részvételünket, köszönjük.

*Sasváriné Bojtor Anna
fıiskolai adjunktus
Pécsi Képzési Központ*

Beszámoló a Martini IV. Nemzetközi Ápolásoktatási Konferenciáról

2000. szeptember 21–21-én Szlovákiában került megrendezésre a Pozsonyi Comenius Egyetem Martinban működő Jessenius Fakultásán a címben említett konferencia, amely ebben az évben a gerontológia aktuális problémáival foglalkozott.

A rendezvény első napján hangzottak el a Nagy-Britanniából, Csehországból, USA-ból és Magyarországról érkezett résztvevők előadásai. A PTE Egészségügyi Főiskolai Kart négyen képviseltük munkáinkkal.

Bogdán Lászlóné, a Kaposvári Képzési Központ Diplomás Ápoló Szakának adjunktusa "Az időskorúak életminőségének figyelembevétele az ápolói célkitűzésekben" címmel tartott előadást, amelyben azt vizsgálta, hogy a különböző betegosztályokon fekvő időskorú betegeknek alkalmazott ápolási folyamatokban milyen hasonlóságok és eltérések találhatók. Kutatta azt is, hogy az ápolók az ápolási tervek készítése során figyelembeveszik-e a betegek életkorát és ez hogyan befolyásolja az ápolási célkitűzéseiket; továbbá elég felkészültnek érzik-e magukat az ápolók az idősök professzionális ápolásához úgy, hogy életminőségük megőrzéséhez pozitívan hozzájáruljanak. A vizsgálat rámutatott arra, hogy az ápolók geriatriai ismeretei hiányosak. Az ápolási tervkészítésnél viszont figyelembeveszik a betegek életkorát, idős egyéneknél inkább hosszú távra terveznek, és fontos szempont az életminőség megőrzése is.

Koritar Károlyné – szintén a Kaposvári Képzési Központ Diplomás Ápoló Szakának adjunktusa – "Az időskorúak egészségfejlesztési törekvéseinek vizsgálata" címmel állított ki posztért. Anyagában bemutatta, hogy az idős személyek a szükségesnél kevesebbet törődnek testi egészségükkel; nincsenek azzal tisztában, hogy a korai megelőzéssel elkerülhetők azok a betegségek, amelyek idős korban rontják életminőségüket. Kutatásai bizonyították, hogy az egészségfejlesztő magatartás csak

keveseknél épül be az értékrendbe. Egyszerűbb számukra az egészségügyi szolgáltatások igénybevétele. Az egészség megőrzésének és fejlesztésének módjaival és a szakemberek által nyújtott lehetőségekkel ritkán élnek, a media befolyásoló hatása viszont domináns tényező. A jelenkor és a jövő feladatai között prioritási élvez az, hogy az idősök egészségét már fiatal korban kell megalapozni, és a prevenció minden fokán érvényesítendő ez a szemlélet.

Bellehem József a Pécsi Képzési Központ tanársegédje "Az ápolásérzékeny minőségi indikátorok haszna" címmel tartott előadást. Kissé hanyagolt, azonban fontos aspektusát bemutatva a hosszú idejű ellátásnak, ápolásnak. Rámutatott arra, hogy az ápolásba befektett hatalmas energia mérhetővé tehető. Ez nemcsak a magasszintű ápolás minőségének dokumentálására használható, hanem költségmegtakarítási szempontok feltalálására is lehetőséget adhat a későbbiekben az ápolásban. Példaként kiemelt egy-két, már az Amerikai Ápolási Egyesület által kifejlesztett és definiált minőségi indikátort, jelezve a fejlesztés és precíz megfogalmazás nehézségeit is egyben. Utalást tett arra, hogy a Kelet-Európai ápolásnak is hasonló úton kell a jövőben elindulni ahhoz, hogy a szakma elismertsége általános legyen.

Magam "A szociális ápolók és gondozók képzése, illetve szerepük a házi betegellátásban, gondozásban" című anyaggal vettem részt a tudományos ülésen. Mielőtt röviden ismertetném az előadott munkát, néhány szót arról, miért tartom fontosnak ezt a képzést.

A Zalaegerszegi Képzési Központ Diplomás Ápoló Szakán tanítok, többek között geriatriai ápolást is. Meggyőződésem, hogy rendkívül fontos ismeretanyag ez, amit a diplomás ápolónak megfelelő mélységében ismernie kell ahhoz, hogy korunk és társadalmunk egyre égetőbb gondjával, az idősök ellátásával foglalkozni tudjon. Az idősök ellátása során természetesen sok

ÖSSZEKÖTŐ

olyan feladatot is el kell végezni, amelyre diplomás ápolót alkalmazni "pazarlás" lenne. Ez nem jelenti azt, hogy ezek a feladatok nem alapvetőek. Sőt! Mindannyian tudjuk, hogy a hatékony geriátriai ellátás nem nélkülözheti a jól működő egészségügyi, illetve szociális ellátó rendszert, mint alapot. Az is közismert, hogy a magyar népesség száma csökken, az idősök számaránya nő, a multimorbiditás e korcsoport jellemzője. Kora előrehaladtával egyre több idős ember szorul valamilyen segítségre ahhoz, hogy önálló életvitelét ne kelljen feladnia; olyan, nem szakápolói ellátásban kell részesülnie, amely alapvető szükségleteit kielégítve biztosítja számára, hogy megszokott környezetében ellátva éljen, ne kényszerüljön az ebben a korban amúgy is nehéz alkalmazkodásra új környezethez, idegen emberekhez egy jóval drágább ellátási formában.

A házi segítségnyújtás, vagy szociális ápolás, gondozás az a gondozási forma, amely képes kielégíteni ezt az igényt, és mintegy a házi szakápolással karöltve képes a rászorulóknak intézményen kívüli ellátására.

Talán nem túlzás, ha úgy érzem: ritkán éri az embert olyan szerencse, hogy kedvenc témájával több megközelítésben is foglalkozhat. A Zalaegerszegi Képzési Központnak a Diplomás Ápoló képzés megindulásától jó a kapcsolata a Zala Megyei Idősek Módszertani Otthonával. Diplomás Ápoló hallgatóink geriátriai gyakorlatuk során tájékozódnak az otthon munkájáról, több hallgató töltötte itt orientációs gyakorlatát. Amikor 1996-ban megindult a szociális ápoló- és gondozóképzés az Idősek Otthona szervezésében, örömmel vállaltam a 90 órás ápolástan tantárgy tanítását. Tekintettel arra, hogy a szociális ápolónak-gondozónak a házi ápolásban, gondozásban alapvető feladatokat kell ellátnia, jelentős mennyiségű geriátriai anyagot próbálok megismertetni a "tanulókkal".

Ezek után rövid ismertetés a képzésről:

A képzés célja: a szociális gondozás – ezen belül is elsősorban az időskorúak és fogyatékosok gondozása – területén dolgozó szakemberek felkészítése, akik team tagjaként felsőfokú egészségügyi vagy szociális szakemberek irányításával

képesek a gondozási és alapápolási feladatokat ellátni.

A képzés óraszámja 1300 óra, amelyből 720 óra elmélet, 580 óra pedig szakmai gyakorlat. A képzés sarkalatos pontjai: a szociális tantárgyak közül a Segítő kapcsolat témakör 160 órával, illetve a Gondozási ismeretek 110 órával. Az egészségügyi tárgyak közül az ápolástan jelentőségét a ráfordított óraszám – 90 óra – bizonyítja.

Mi várható el a tanulmányait sikeresen befejező szociális ápoló és gondozó szakképesítéssel rendelkező szakemberektől?

1. Gondozottjával segítő kapcsolatot alakít ki és tart fenn.
2. Az orvos előírásai szerint alapvető gondozási és ápolási feladatokat lát el, valamint a gondozottat, illetve környezetét erre megtanítja.
3. Gyógyászati és rehabilitációs segédeszközöket alkalmaz, használatukra megtanítja a gondozottat és környezetét.
4. Segítséget nyújt a higiénia megtartásában.
5. Közreműködik a gondozott háztartásának vitelében.
6. Elősegíti a gondozottnak környezetével való kapcsolattartását.
7. Vészhelyzeteket felismer és a szakmai illetékesség határait betartva elhárít.
8. Közreműködik annak érdekében, hogy a gondozásra szoruló személy igénybe vehesse a számára szükséges szociális-ellátásokat.
9. Gondozásba vételt, intézeti ellátást előkészít, a gondozottat erre felkészíti.
10. A személyes adatok védelmére vonatkozó jogszabályok betartásával információkat gyűjt és továbbít, valamint a munkájához kapcsolódó dokumentációkat vezeti.

A továbbiakban beszámoltam a zala megyei képzés körülményeiről, a hallgatói létszámról, illetve a zala megyei szociális alapellátás működéséről, eredményeiről.

A magyar csoport angol nyelvű előadásait nagy érdeklődéssel fogadták a tudományos ülésen megjelentek.

*Bujtor Anna
főiskolai tanársegéd
Zalaegerszegi Képzési Központ*

ÖSSZEKÖTŐ

Kongresszusi beszámoló Ausztriából

Az Osztrák Vaszkuláris Ápolási Társaság IV. Országos Kongresszusán meghívott vendégként vettem részt 2000. szeptember 28–29-én Bécsben.

A meghívást azért is értékelem jelentőségteljesnek, mert viszonylag kevés pontos információval rendelkezem az osztrák ápolásügy fejlődéséről.

A kongresszusnak helyszínt a Bécsi Közgazdasági Egyetem adott. A konferencián külföldi előadók és vendégek is jelen voltak (USA, Lengyelország, Németország, Szlovákia, Csehország). Az esemény fővédnöke Dr. Thomas Klestil osztrák elnök volt.

A hivatalos megnyitót követően előadást tartott a Bécsi Egészségügyi Szakdolgozói Szövetség elnöke, aki méltatta a konferencia jelentőségét. Ezt követően az ápolás jövőjéről és az ICN (International Council of Nurses) elvárásairól beszélt Eva Kürzel, az Osztrák Ápolási Egyesület elnöke.

Az előadások a szűk vaszkuláris ápolásban bekövetkező változásokon és esetismertetésekén túl az ápoláskutatással és az ápolás jogi aspektusaival is foglalkoztak. Egy egészségügyi szakképző intézetben oktató jogász, Dr. Gertrude Allmer számolt be arról, hogy a betegek felvilágosításának és a dokumentálásnak perdöntő jelentősége van akkor, ha az ápolási tevékenység megítélése jogi fórumokra kerül. Ezt megtörtént esetek bemutatásával illusztrálta, ahol az egészségügyi személyzetet az ápolási dekurus mentette meg attól, hogy a beteg hozzátartozói meghurcolják őket.

Ízlélt kaphattunk az osztrák ápolás történetéből is azzal a szándékkal, hogy merre érdemes haladni a jövőben.

Jelentős előrelépések történtek az ápoláskutatás területén Ausztriában. Jelenleg már lehetőség van egyetemi és doktori végzettség megszerzésére is az

ápolástudományban. A vendéglátóm Dr. Vlastimil Kozon Úr egy négy éves projektről számolt be, melyet a bécsi Allgemeines Krankenhaus-ban hajtottak végre. Az ápolási dokumentáció bevezetését és fejlesztését az ambuláns betegellátásban vizsgálták. Tanulmányozták a bevezetés előtti és utáni helyzetet is, számos aspektusból. Az eredmények egy része még értékelésre vár, azonban az eddigi eredmények biztatóak; mind a dolgozói, mind a munkáltató, mind a beteg oldaláról nézve. Az ápolásművészet mesteri fokon való művelésének sajátos értelmezését kaptuk Anna Danzingertől, felvillanta benne az ápolásban, mint karriercsatornában rejlő lehetőségeket.

Érdekes volt hallani a személyes tudásszerzés menedzsmentéről is. Ez a vezetővé válás tudatos tervezésének folyamatát mutatta be.

Számos előadás foglalkozott a különböző gyógyhajlamú sebek kezelésének alternatíváival ápolási oldalról. A megfelelő szintű sebellátás képességének megszerzésére tanfolyamot dolgoztak ki, amelyet már egy ízben kipróbáltak Grácban. Ennek tapasztalatairól számoltak be a programszervezők.

Az előadások és személyes beszélgetések során világossá vált, hogy az osztrák ápolásügy rohamos léptekkel fejlődik a professzionalizálódás irányába. Érdemes ezekkel a folyamatokkal és példákkal részletesebben is megismerkedni és felvenni a kapcsolatot képzőintézményekkel is.

2000. október 7.

*Bellehem József
főiskolai adjunktus
tanulmányi osztályvezető*

Egy tanulmányút margójára ...

Az időskor, a maga számos könnyeri felismerhető, jellegzetes testi változásával, lassan telepedik életünkre.

Az idősebb emberek gondozása speciális nehézségekkel jár, tekintettel a gondozottak testi, kognitív és pszichoszociális egészségének nagyfokú változatosságára. Ezért szükséges, hogy fokozott figyelmet fordítsanak az egészségügyben és a szociális szférában tevékenykedők az idősek sajátos szükségleteinek felismerésére és a problémák megoldására. Ezen problémakört követve rendezte meg Európa legnagyobb szakkiallítását és vásárát Hannoverben az *Altenpflege 2000*, amelyen mint a PTE Egészségügyi Főiskolai Kar Ápolástudományi Tanszékének delegált képviselője vettem részt.

A szakkiallítás az intézeti és otthonápolási szolgálat keretében ellátásra szoruló idős emberek, illetve mozgásukban korlátozott egyéb korcsoportok problémáján igyekezett segíteni.

Az 50 ezer négyzetméter kiállítási területen kereken 600 kiállító mutatta be az EXPO-városban, Hannoverben 2000. február 1–3. között termékeit és szolgáltatásait az ápolás és rehabilitáció területén.

A szakkiallítást – "Modern ápolás – felelősségteljes szociális gondoskodás" mottóval, egy nagy szakmai kongresszus kísérte.

A résztvevők tájékozódhattak az ápolásról és a menedzsmentről, valamint az idős, ellátásra szoruló emberek jövőbeni megsegítéséről.

A tanulmányutat szervezők elvitték a csoportot egy Hannover külvárosában működő idősök otthonába, ahol közel 170 emberről gondoskodnak.

Az intézménylátogatás izelítőt adott az itt folyó munkáról, az idősök foglalkoztatásáról és rehabilitációs tevékenységekről.

A résztvevők – akik között volt orvos, szociálisotthon vezető, oktató és az egészségügy egyéb területén tevékenykedő szakember – sok tapasztalattal és élménnyel tértek haza Magyarországra, hogy a látott és hallott élmények birtokában még nagyobb odafigyeléssel tegyék azt, ami a rászorulóknak minőségibb életvitelét szolgálja.

*Pálfi Ferencné
főiskolai adjunktus
Pécsi Képzési Központ*

"Megöregedni Európában" – EXPO Szimpozion Hannoverben 2000. október 19–21.

A göttingeni székhelyű Munka és Élet Képzési Egyesület a hannoveri EXPO időtartama alatt Expo Szimpoziont rendezett 2000. október 20-án, "Megöregedni Európában" címmel.

A konferencia hosszú előzetes szervezés után 7 ország részvételével történt. A támogatást egy európai projekt keretében szerezte meg a Munka és Élet Képzési Egyesület ahhoz, hogy 6 országból delegációkat hívtak meg, akik a saját országuk idősellátását mutatták be.

Finnország, Dánia, Anglia, Hollandia, Csehország, Magyarország és természetesen a házigazda, Németország mutatta be saját idősellátási rendszerét, annak szervezetét és a szervezetek jelenleg elért eredményeit.

EU tagállamokon kívül Csehország és Magyarország kapta azt a lehetőséget, hogy mint alapvetően más gazdasági és társadalmi pozícióból indult társadalmak a témában meglévő lehetőségeiket és kezdeti eredményeiket bemutassák.

ÖSSZEKÖTŐ

A szervezés az említett német EU által támogatott egyesület feladata volt, akik a hannoveri Diakonia Egyesület támogatását is megkapva szervezték a konferenciát. Minden országból 3-3 tagú küldöttséget hívtak meg, akik között szakértők és nyugdíjasok is voltak. Valamennyien korábbi tevékenységükkel a szociális, illetve idősellátási kérdésekben ténylegesen szakértők voltak. A meghívottak összetételének különbözősége adta azt a sokszínűséget, ami jellemezte a konferenciát.

Számunkra kissé szokatlan volt, hogy egy evangélikus templomban rendezték ezt a szimpoziumot, de ez olyan természetes volt az ő környezetükben, hogy ott a konferencia lebonyolításán túlmenően még a napközbeni étkezést, kávézást is le tudták bonyolítani. Csupán fél órára kellett a konferenciát megszakítani, ami alatt négy komputerrel vezérelt "áhitat" volt a templomban, egyébként a konferencia rendelkezésére bocsátották az egész épületet.

A megnyitó előadást, és egyben a németországi idősgondozás helyzetének bemutatását Raabe nevezetű Diakonia elnök tartotta, aki egyben egy szellemileg sérült fogyatékosokat gondozó intézmény vezetője is.

Minden ország előadásában a demográfiai helyzet, az ellátási formák, az ellátás finanszírozása, a résztvevők kvalifikációja és a képzési formák szerepeltek.

A 7 ország mindegyikében – talán kissé Hollandia eltérő prognózisa kivételével – jellemző, hogy a lakosság 60 éven felüli hányada növekvő; legmagasabb ez az arány Angliában és legalacsonyabb Hollandiában, míg a többi országban kb. 20-25%-ot jelent az összlakosság viszonyításában. Az ellátás formáit illetően alig van különbség az EU tagországok és a jelenleg még nem EU tag Csehország és Magyarország között. Utóbbi két országban dominál az állami hegemonia minden ellátási formában és csak kezdetleges a civil, illetve magánkezdemenyezés aránya. A finanszírozás már sokkal színesebb, hiszen az EU tagállamok között is eltérő a

finanszírozás módszere; mindenütt jelentősebb a magánrészesedés, avagy a biztosítók által adott arány.

Bizonyos mértékig az idősellátás színvonalára történik a demensellátás valamennyi országban.

A mi előadásunkban elsődlegesen az 1993-as szociális törvény adta általános lehetőségeket, illetve a Zala megyében megvalósításra került intézkedéseket mutattuk be. Miután a német társaság 2000. augusztusában 18 tagú küldöttséggel Zalaegerszeg

városában töltött egy hetet, valamivel részletesebben került bemutatásra az az intézményrendszer, ami az idősellátásban Zalaegerszeg városban létezik. Már a német csoport látogatásakor is elfelejtően nyilatkoztak az idősök klubjáról, a gondozóházzal és az ún. nyugdíjasok otthonáról – mint városi szervezésű idősellátási forma –, így ezt a kérdést valamivel bővebben tárgyaltuk előadásunkban.

A magyarországi helyzetet – de még inkább a Cseh Köztársaság viszonyait – jellemezte, hogy az állami ellátási nagyságrend mellett szinte elenyésző a városok és községek által fenntartott intézmények befogadóképessége és még kisebb az alapítványok, illetve az egyházi fenntartású idősellátó intézményhelyek száma.

Helyzetünknel fogva a szociális és egészségügyi ellátásban meglévő képzésről is beszámolót adtunk, ahol a három lépcsős képzési formát mutattuk be.

Beszámolónkra reagálva a szociális ellátásban dolgozók alacsony keresetét tették szóvá, valamint azt a tényt, hogy Zala megyében a dolgozat lezárásának időpontjában 200-on felül volt azoknak a száma, akik valamilyen idősellátási formára várakoztak.

A konferencia lehetőséget adott arra, hogy a 2001. márciusában Nürnbergben megrendezésre kerülő "Minőségbiztosítás az idősgondozásban" témakörrel vázlatosan szót váltottunk, illetve a lehetséges formákat (ISO-2000, TQM) – annak bevezetési módszereit – megtárgyaljuk.

ÖSSZEKÖTŐ

A Munka és Élet Képzési Egyesület 2001. augusztus végén számít arra, hogy Zalaegerszeg idősellátásával foglalkozó szakemberek egy csoportját (18–20 fő) Göttingenben vendégül látja és bemutatja a város ilyen jellegű ellátását. Tudomásunk szerint ezt az Euro-projektet már elfogadták.

A konferencia utáni szombati nap lehetőséget adott arra, hogy a szállásunktól 80km-re levő hannoveri világkiállítást is megtekintsük. 6–8 óra is nagyon kevés volt ahhoz, hogy mindent megnézzünk: csupán egyes kiemelt pavilonokat, illetve témaköröket volt lehetőségünk megtekinteni. Nagy öröm volt számunkra, hogy a magyar pavilon előtt is 20–25 perc várakozást jelentett a sorbanállók tömege

(természetesen egyes különleges látványosságot nyújtó helyeken több órát is kellett várni...)

A magyar delegáció tagja volt még Dr. Kiss Ilona főiskolai docens és Juhász Éva főiskolai nyelvtanár, akik az előadás előtti bemutatkozásban és a kérdésekre adott válaszokban szerepeltek.

A vendéglátást jellemezte az egyszerűség, a praktikusság, de ugyanakkor a nagyon meleg, baráti fogadtatás, ami az előadáson túlmenő közös programokban nyilvánult meg. A konferencia betekintést nyújtott a témakör más országaiban folyó munkájába.

*Dr. Mészáros Lajos
főiskolai tanár*

Kapcsolatfelvétel a németországi Heilbad Heiligenstadt-i Fiziotherapeuta Képző Központtal

1998. októberének első napjában Bárdosiné Szili Katalin nyelvtanár kollégám említette, hogy Bagod testvérvárosa, Heilbad Heiligenstadt olyan kis thüringiai város, ahol fiziotherapeuta képzés is folyik. A város képviselőjében épp Zala megyében tartózkodó küldöttséget meghívtuk egy intézményi látogatásra Zalaegerszegre. Tájékoztatást adtunk a nálunk folyó közel egy évtizedes gyógytornászképzésről, végigvezettük a küldöttséget a képzést szolgáló elméleti és gyakorlati termeinken, s végül baráti beszélgetés alkalmával faggatóztunk a németországi képzésről. A küldöttség tagja volt a város polgármestere, Bernd Beck úr és Alban Günther úr, a

gyógyfürdőcentrum igazgatója is, akik záporozó kérdéseinkre – melyek természetesen elsősorban az ő fiziotherapeuta képzésükre vonatkoztak – megpróbáltak teljes részletességgel válaszolni. Örömmel fogadták kíváncsiságunkat és felajánlották, hogy hazatérve az Oktatási Központ vezetőinek és munkatársainak továbbítani fogják kérdéseinket, s támogatni fogják a két intézmény közti kapcsolatfelvételt. Néhány hét után megkaptuk az első levelet Gabriele Heusing igazgatónőtől, melyben bemutatta az 1995-ben induló képzésüket és egyben meghívott bennünket egy Heilbad Heiligenstadt-i látogatásra.

ÖSSZEKÖTŐ

Erre az utazásra a tavaszi szünetben került sor. A küldöttséget Dr. Mészáros Lajos oktatási főigazgatóhelyettes vezette; Tóth Klára és Balogh Edit főiskolai tanársegédek, Bárdosiné Szili Katalin nyelvtanár – aki az úton a tolmács szerepét vállalta magára – és jómagam voltunk a szerencsés útrakelők. Mintegy 14 órás autótúr után érkezünk a gyönyörű thüringiai városba. A Jüdenhof szálló halljában fogadott bennünket Gabriele Heusing és Nils Kindervater, az Oktatási Központ két vezetője. A fogadtatás közvetlen és rendkívül barátságos volt. Az embernek olyan érzése támadt, mintha nagyon régi ismerősök találkoztak volna újra. E perctől kezdve hazaindulásunk pillanatáig rendkívüli figyelmesség és számtalan udvarias gesztus jellemezte új barátaink minden megmozdulását.

Az esti közös vacsora lehetőséget teremtett a német és magyar küldöttség kölcsönös bemutatkozására, a kétnapos program részleteinek ismertetésére és természetesen a német konyha ízeinek megismerésére is.

Vendéglátóink nagyon gazdag programot szerveztek számunkra.

Látogatásunk első napján megtekintettük az Egészségügyi Hivatások Oktatási Központját, ahol a magasabb szintű fizioterapeuta képzés folyik és a vele szorosan együttműködő gyógyfürdőkórházat. Megtudtuk, hogy a képzés 1995-ben indult az intézményben. Jelenleg 90, 17–45 év közötti hallgató tanul az iskolában. A legfiatalabbak közvetlenül iskolai tanulmányaik befejezése után nyertek felvételt, az idősebbek pedig az illetékes munkaügyi hivatal által finanszírozott átképzés részesei.

A városközpont közelében, a szakklinikák szomszédságában lévő – egy óvodából átalakított – Oktatási Központban az elméleti képzést 5, megfelelő oktatástechnikai eszközzel, anatómiai modellekkel és szemléltető ábrákkal felszerelt szemináriumi terem szolgálja. A gyakorlati oktatás két gyakorlókében folyik, amelyekben kezelőágyak és a gyakorlatok kivitelezéséhez szükséges egyéb eszközök állnak rendelkezésre.

Egy gimnasztikai terem a mozgásnevelést, egy másik pedig a lazítóedzést szolgálja. Felszereltségük a kor követelményeinek

megfelelő, a miénkhez hasonló. Feltűnő volt azonban az eszközök célszerű elhelyezési módja, a színek és formák összhangja. Kissé irigykedve tapasztaltuk, hogy esztétikus plhenőhelyek, a nyugodt beszélgetésre, elmélyült egyéni ismeretszerzésre alkalmas terek is találhatóak az elméleti és gyakorlati szobák előtt.

Egy kis iskolai könyvtár is a hallgatók és az oktatók rendelkezésére áll.

A Központ öt főállású oktatót foglalkoztat. Az iskola két vezetőjén kívül egy orvos oktató és két fizioterapeuta dolgozik. Ezt a kis tanári csapatot azonban mellékállásban az orvostudomány és a fizioterápia legkülönbözőbb szakterületein dolgozó orvosok és terapeuták sokasága támogatja.

A képzés curriculumát áttanulmányozva meggyőződhetünk arról, hogy az teljesen megfelel a mi főiskolai gyógytornász képzésünknek. A hároméves képzés összórászáma is kb. azonos a miénkkel. Csak a tantárgyi struktúrában lehetünk fel eltéréseket. Különösen a társadalomtudományok tantárgyai szűkösebbek. Nem tanulnak a hallgatók filozófiát, etikát, menedzsmentet. A mi egészségügyi jogi tantárgyunk náluk szakmai törvény- és államismeret formában jelentkezik. A szakmai stúdiumokban lényeges eltérést nem tapasztaltunk. A képzés Németországban koncentráltabb, mint nálunk. A tanulmányi idő 3 esztendő.

A hallgatók a hároméves képzés utáni szakdolgozatot nem készítik, de rendkívül szigorú, sok tantárgyat magabafoglaló írásbeli és szóbeli záróvizsgát tesznek.

Az oktatási intézmény és a fürdőcentrum közös gazdasági irányítás alatt áll, így a klinikai gyakorlatok színhelye természetesen a Heilbad Heiligenstadti Gyógyfürdő Társaság Belgyógyászati és Orthopédiai Szakklinikája.

A fürdőcentrum kezelő és hotel része egyaránt magas színvonalú, esztétikus kivitelű. A kezelőrészleghez fitness terem és mérőműszerpark illeszkedik, ahol a munkaképességcsökkenés mértékét is, a rehabilitáció eredményét is mérni és regisztrálni képesek. A kezelések közötti időben a kliensek kedvükre agyagozhatnak,

ÖSSZEKÖTŐ

korongozhatnak, szőhetnek, batikolhatnak, festgethetnek, mindezt egy izlésesen, praktikus berendezett üvegfalú teremben, melyből gyönyörű kilátás nyílik a szépen megtervezett, szökőkutakkal tarkított parkra. Alkalmazzák tehát a munkaterápia és az esztétikus környezet gyógyulást elősegítő hatását is.

A gazdasági igazgatóval, a város polgármesterével és az Oktatási Központ igazgatójával egy előzetes együttműködési szándéknyilatkozat tervezetét vázoltunk, mely egy esetleges hosszabbtávú együttműködéshez adná meg a keretet. Első lépésben hallgató- és oktatócserében gondolkodunk, azonban nem zárjuk ki a nemzetközi pályázatokhoz való együttes kapcsolódás lehetőségét sem.

A következő napon a polgármester úr vendégei voltunk. Megismerhettük a város vezetőit, a városháza munkáját, a város múltját és jövőbeli törekvéseit. A nevezetes épületekben, terekben, szökőkutakban, rendezett pihenőparkokban gazdag ezeréves kisvárost a múzeumigazgató úr által vezetett városi séta keretében ismerhettük meg.

Délután egy eichsfeldi kirándulás következett. Megtekintettük Hanstein várát, a bátrabbak a csigalépcsőn felmászva

gyönyörködhetek a hegyekkel, völgyekkel tagolt tájban. Végül egy középkori lovagi vacsorával búcsúztunk vendéglátóinktól. Tarsolyunkban rengeteg információval, élménnyel tértünk haza.

A közös szakmai munka 1999. május 18-án folytatódott, amikor meghívásunkra az Oktatási Központ munkatársai érkeztek hozzánk. Ekkor állapotunk meg az együttműködés konkrét formáiban, terveztük meg az 1999/2000-es tanév oktató- és hallgatócseréjének ritmusát.

A nyár folyamán 6 hallgatónk vett részt szakmai gyakorlaton a Heilbad Heiligenstadti Gyógyfürdő Társaság Belgyógyászati és Orthopédiai Szakklínikáján. Visszaérkező hallgatóink tanulságos beszámolókkal gazdagították már addig is széles ismereteinket a német egészségügyi ellátásról.

Februárban tagozatunk fogad két harmadéves fizioterapeuta hallgatót. Célunk, hogy olyan gyakorlati lehetőséget biztosítsunk vendégeink számára, amellyel a német kisváros nem rendelkezik.

Ezek voltak tehát az első lépések, melyeket reményeink szerint még újabbak követnek.

*Dr. Peterka Gabriella
főiskolai docens*

Zalaegerszegi Köpzési központ igazgatója

ÖSSZEKÖTŐ

A Pécsi Tudományegyetem Egészségügyi Főiskolai Kar információs lapja

Szerkeszti: A Kari Media Bizottság

A Kari Media Bizottság elnöke: Dr. Komáromy László, általános főigazgató-helyettes

Felelős kiadó: Dr. Tahin Tamás, főigazgató

Technikai munkálatok: Dr. Horváth Gábor (hvg@apacs.pote.hu)

Szerkesztőség: 7623 Pécs, Rét u. 4. Tel.: (72) 315-766, Fax: (72) 315-941

Nyomdai munkálatok: BORNUS Nyomdaipari Szolgáltató kft.
Ügyvezető igazgató: Borbély Tamás